

IV. KONIUNKTURA W PRZEMYŚLE PRZETWÓRCZYM

1. Omówienie wyników

1. Obserwowana w poprzednich kwartałach zmienność koniunktury w przemyśle przetwórczym utrzymuje się. Wartości zarówno wskaźnika koniunktury jak i sald odpowiedzi na poszczególne pytania ankiety zmieniają się bez związku z wcześniej obserwowanym rytmem zmian sezonowych w ciągu roku – jednego miesiąca rosną, kolejnego spadają itd. Wartość wskaźnika koniunktury w przemyśle przetwórczym (IRGIND) w lipcu 2017 r. obniżyła się o 8,2 pkt, z poziomu +3,7 pkt do poziomu -4,5 pkt. W sierpniu nastąpił wzrost wartości wskaźnika o 8,9 pkt. W skali trzeciego kwartału 2017 r. odnotowano więc niewielką poprawę koniunktury. W porównaniu z majem wartość IRGIND w sierpniu jest wyższa o jeden punkt, a w skali roku wzrost wyniósł 4,2 pkt. Pomimo poprawy koniunktury, zarówno w skali kwartału jak i roku, wskaźnik koniunktury wciąż dryfuje w okolicy swojej długookresowej średniej, nie wykazując żadnego wyraźnego trendu. Przewidywania przedsiębiorstw cechuje podobna huśtawka nastrojów. W sierpniu były one zdecydowanie bardziej optymistyczne niż w lipcu. Nie należy raczej spodziewać się trwałej poprawy koniunktury, tak w krótszej jak i w dłuższej perspektywie.

2. Kwartalne zmiany koniunktury były zróżnicowane w zależności od form własności przedsiębiorstw, wielkości przedsiębiorstwa, rodzaju produkcji i miejsca prowadzenia działalności. W ciągu trzech miesięcy dzielących sierpień od maja wartość wskaźnika koniunktury liczonego dla przedsiębiorstw prywatnych zwiększyła o 1,8 pkt, a dla publicznych obniżyła się o 2,3 pkt, wynosząc obecnie, odpowiednio: +4,5 i +3,4 pkt.

W przekroju według wielkości przedsiębiorstwa wzrost wartości wskaźnika odnotowano tylko w grupie przedsiębiorstw zatrudniających od 251 do 500 pracowników; wyniósł on 16,7 pkt. W pozostałych grupach koniunktura pogorszyła się. Największy spadek wartości wskaźnika, o 4,4 pkt, odnotowano w grupie przedsiębiorstw zatrudniających ponad 500 pracowników. Zarazem dla tej grupy firm wskaźnik przyjął w sierpniu wartość najwyższą, +6,1 pkt. Najniższą wartość, +1,6 pkt, wskaźnik koniunktury przyjął dla przedsiębiorstw zatrudniających od 51 do 250 pracowników.

Z kolei w przekroju według głównych grup produktowych poprawę koniunktury w skali kwartału odnotowano w trzech grupach przedsiębiorstw; największą w produkcji półproduktów. Wskaźnik IRGIND dla tej grupy zwiększył swoją wartość o 6,8 pkt. Tylko dla produkcji nietrwałych dóbr konsumpcyjnych odnotowano spadek wartości wskaźnika (o 4,8 pkt). W sierpniu najwyższą wartość, +12,7 pkt, wskaźnik koniunktury przyjął dla produkcji dóbr inwestycyjnych, a najniższą (i jedyną, która jest ujemną), -6,8 pkt, dla produkcji nietrwałych dóbr konsumpcyjnych.

Zmiany koniunktury w przekroju regionalnym cechowała największa zmienność. W porównaniu z majem koniunktura pogorszyła się w sześciu województwach: dolnośląskim, lubuskim, podkarpackim, świętokrzyskim, warmińsko-mazurskim i wielkopolskim. W pozostałych jedenastu odnotowano poprawę koniunktury. Największy spadek wartości wskaźnika koniunktury, aż o 48,4 pkt, odnotowano dla województwa warmińsko-mazurskiego. Największy wzrost, o 26,3 pkt, dla województwa opolskiego. W sierpniu najwyższą wartość, +22,2 pkt, wskaźnik przyjął dla województwa opolskiego, a najniższą, -22,6 pkt, dla województwa zachodniopomorskiego.

3. Podobnie jak w poprzednich badaniach odpowiedzi na poszczególne pytania ankiety, dotyczące zarówno stanu bieżącego jak i przyszłego, były zróżnicowane. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość produkcji w lipcu spadła o 13,2 pkt., a w sierpniu, wzrosła o 1,5 pkt do poziomu -2,1 pkt. W porównaniu z majem 2017 r. wartość salda zmniejszyła się o 2,5 pkt. W skali roku jednak nastąpił jej wzrost, o 6,2 pkt. Podobnie jak w przypadku wskaźnika koniunktury, obserwuje się oscylowanie

surowych wartości salda w otoczeniu jego długookresowej średniej. Przewidywania co do przyszłych zmian wielkości produkcji są w sierpniu bardziej optymistyczne niż w lipcu.

Także wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość zamówień ogółem zmalała w lipcu i wzrosła w sierpniu. Zmiany wyniosły odpowiednio: -11,9 i +7,5 pkt. Od maja wartość salda zwiększyła się o 1,8 pkt. Jest wyższa od wartości z sierpnia 2016 roku o 3,8 pkt. Wartość salda pozostaje ujemna i obecnie wynosi -6,1 pkt. W przebiegu składnika cyklicznego zarysowuje się lekka tendencja spadkowa. Przewidywania zmieniają się naprzemiennie – raz są pesymistyczne (w lipcu), raz optymistyczne (w sierpniu). Podobne zmiany odnotowano w odniesieniu do zamówień eksportowych. Po lipcowym spadku o 19,1 pkt w sierpniu zanotowano wzrost wartości salda o 12,4 pkt. W ciągu trzech miesięcy saldo obniżyło swoją wartość o 6,0 pkt. Zmiana w skali roku wyniosła +0,6 pkt. W przebiegu składnika cyklicznego utrzymuje się tendencja malejąca i w prognozach producentów trudno dopatrzeć się oznak jej odwrócenia.

Wartość salda odpowiedzi na pytanie o poziom zapasów wzrosła w lipcu o 5,3 pkt i spadła w sierpniu o 4,8 pkt. Obecnie wynosi -3,9 pkt. W porównaniu z majem 2017 r. jest niższa o 1,2 pkt, w ciągu roku zaś zwiększyła się o 0,7 pkt. Saldo przewidywań w dalszym ciągu przyjmuje wartości ujemne. W przebiegu linii trendu widoczna jest tendencja wzrostowa. Przedsiębiorstwa spodziewają się jednak spadku zapasów w nadchodzącym okresie.

Wartość salda odpowiedzi na pytanie o ceny wyrobów gotowych w lipcu wzrosła o 1,1 pkt, a w sierpniu o kolejne 0,5 pkt, do wysokości +4,0 pkt. Pomimo tych wzrostów obecna wartość salda jest niższa o 1,4 pkt od wartości z maja. W skali roku wzrosła zaś o 7,9 pkt. Choć tendencja wzrostowa cen, widoczna w przebiegu linii trendu od końca 2016 roku, wydaje się słabnąć, firmy spodziewają się dalszego wzrostu cen w kolejnych miesiącach.

Wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość zatrudnienia zmalała w lipcu o 8,5 punktu, w sierpniu zaś wzrosła o 3,4 pkt. Jest niższa niż w maju o 0,7 pkt i wyższa od wartości z sierpnia 2016 roku o 3,1 pkt. Widoczna w przebiegu składnika cyklicznego tendencja spadkowa utrzymuje się, a ankietowani producenci spodziewają się dalszego spadku zatrudnienia w najbliższych miesiącach.

Sytuacja finansowa przedsiębiorstw przemysłowych w lipcu pogorszyła się, w sierpniu natomiast odnotowano jej poprawę. Od maja wartość salda zwiększyła się o 2,6 pkt. W ciągu roku saldo zwiększyło wartość o 2,4 pkt. W przebiegu składnika cyklicznego utrzymuje się tendencja spadkowa. Prognozy są coraz mniej optymistyczne.

Oceny ogólnej kondycji gospodarki polskiej w ciągu kwartału pogorszyły się – wartość salda odpowiedzi na to pytanie ankiety zmniejszyła się od maja o 8,1 pkt. Jest jednak wyższa od wartości sprzed roku o 15,6 pkt. Przewidywania przedsiębiorstw na najbliższe miesiące są pesymistyczne. W przebiegu składowej cyklicznej utrzymuje się trend spadkowy.

W ciągu kwartału wartość salda odpowiedzi na pytanie o przeciętny koszt produkcji wzrosła o 1,3 pkt i wynosi +42,1 pkt. Jest wyższa od poziomu sprzed roku o 11,9 pkt. Przedsiębiorstwa przewidują wzrost kosztów w kolejnym kwartale.

O 0,3 punktu procentowego zmniejszył się stopień wykorzystania mocy produkcyjnych. Obecnie wynosi on 75,0% i jest niższy od poziomu sprzed roku o 1,8 pkt proc. Przewidywany jest wzrost stopnia wykorzystania mocy produkcyjnych (o 0,6 pkt proc.).

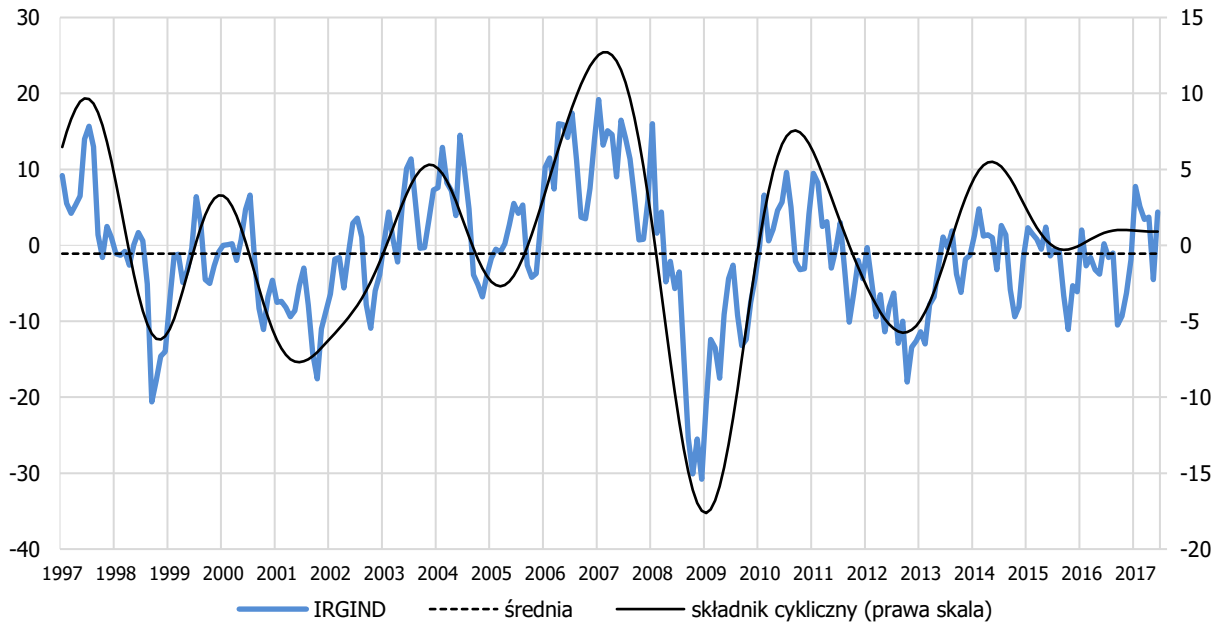
W ciągu kwartału o 0,8 pkt zmniejszyła się wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość produkcji na eksport. Wynosi obecnie -0,5 pkt i jest wyższa od wartości sprzed roku o 7,6 pkt. Kwartalnemu spadkowi eksportu towarzyszy wzrost konkurencyjności naszych towarów na rynkach zagranicznych oraz zwiększenie się korzyści z eksportu w porównaniu do korzyści z produkcji na rynek

krajowy. Prognozy na nadchodzący kwartał są również rozbieżne – producenci spodziewają się, że eksport w dalszym ciągu będzie mały, względne korzyści z eksportu rosły.

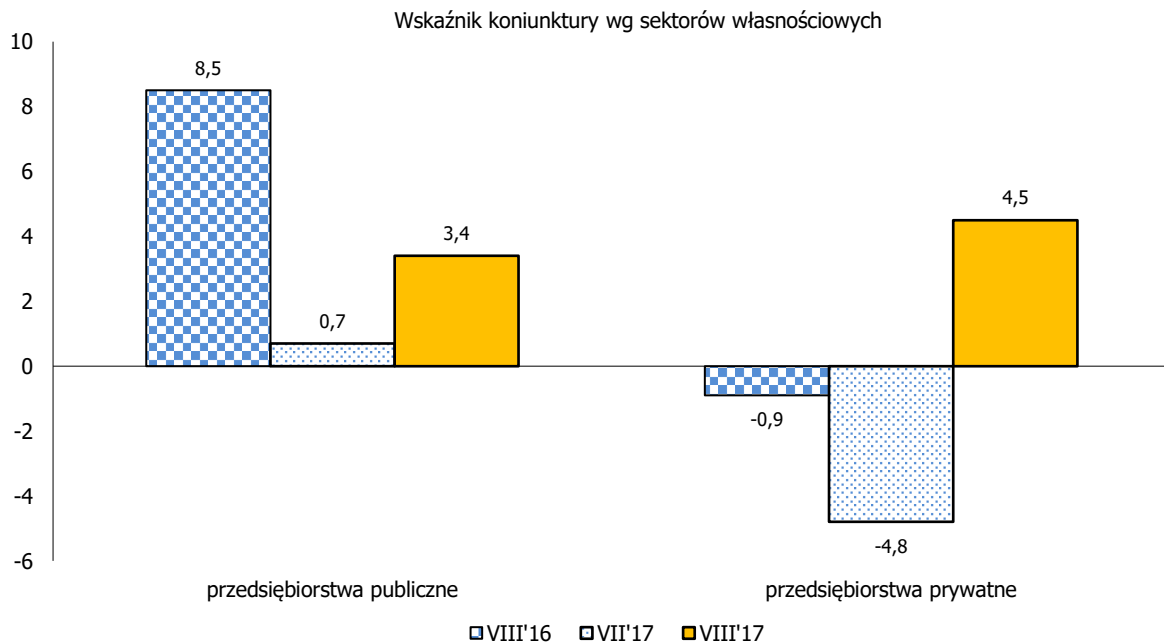
4. Odnotowano niewielki wzrost uciążliwości najbardziej dokuczliwych barier działalności gospodarczej. Na pierwszych trzech miejscach przedsiębiorstwa wymieniają: podatki (47,5% badanej populacji), niestabilne przepisy prawne (43,8%), i niedostateczny popyt (42,4%). W dalszym ciągu narastają również problemy ze znalezieniem wykwalifikowanej siły roboczej i utrzymaniem płynności finansowej; informuje o tym, odpowiednio: 36,7% i 21,9% ankietowanych przedsiębiorstw.

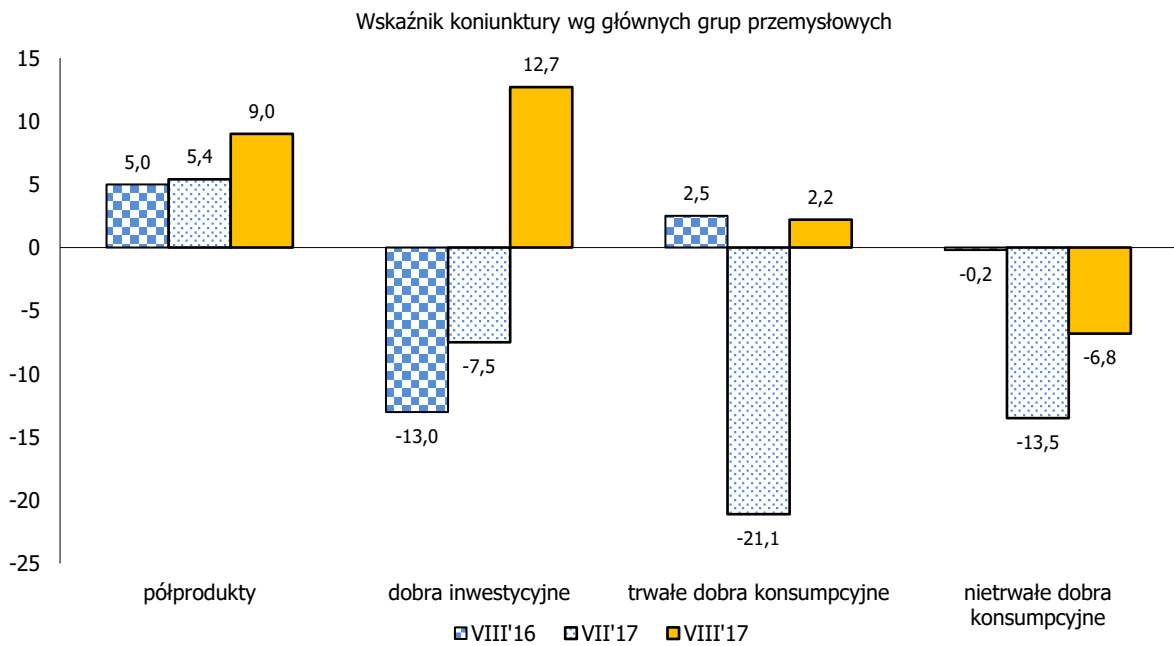
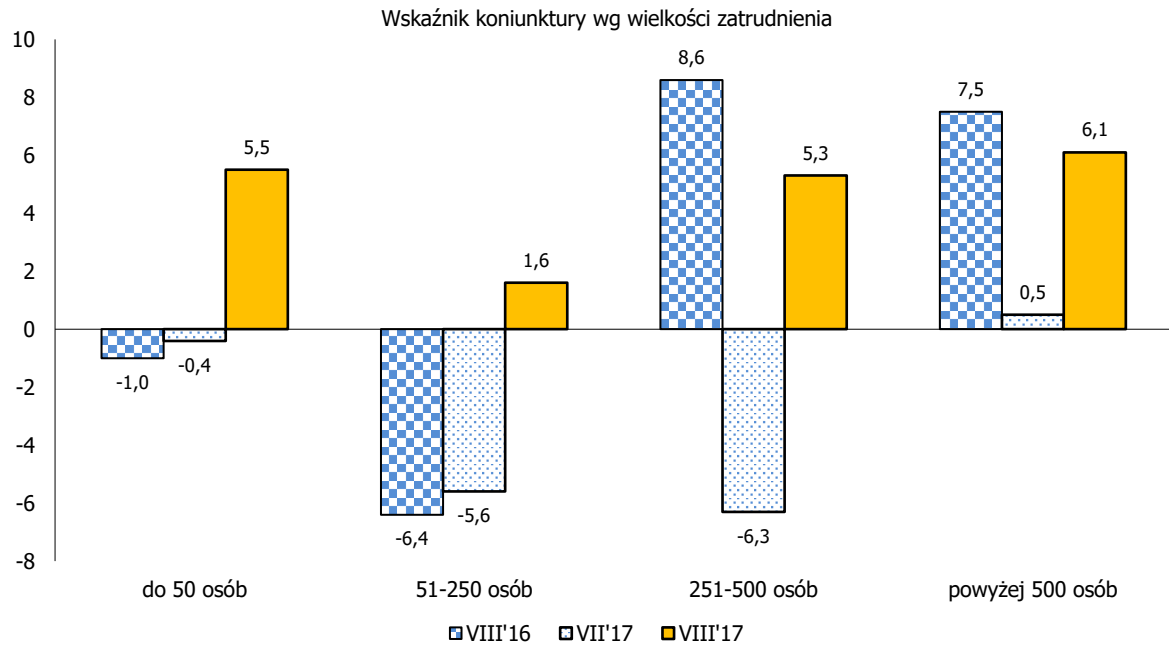
2. Wyniki szczegółowe

WSKAŹNIK KONIUNKTURY

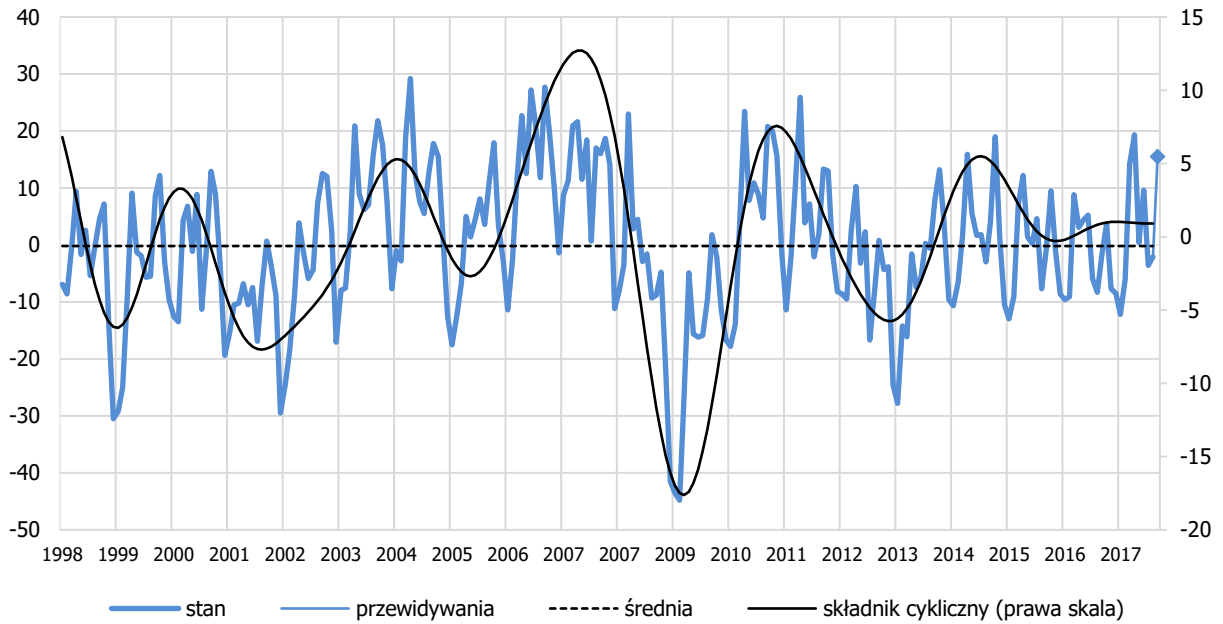


składowe salda	VIII'16	IV'17	V'17	VI'17	VII'17	VIII'17
1. wielkość produkcji – przewidywania	6,0	6,0	15,5	8,3	1,1	15,5
2. wielkość zamówień – stan	-9,9	9,3	-7,9	-1,7	-13,6	-6,1
3. zapasy - stan	-4,6	0,0	-2,7	-4,4	0,9	-3,9
wskaźnik koniunktury (IRGIND): $(1.+2.-3.)/3$	0,2	5,1	3,4	3,7	-4,5	4,4

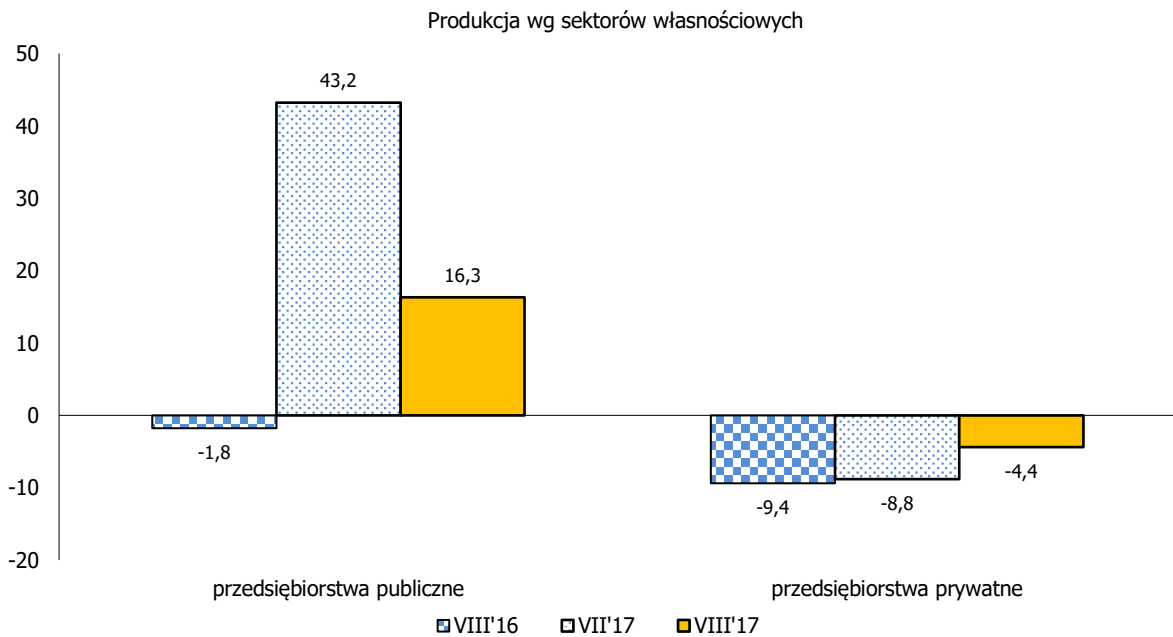


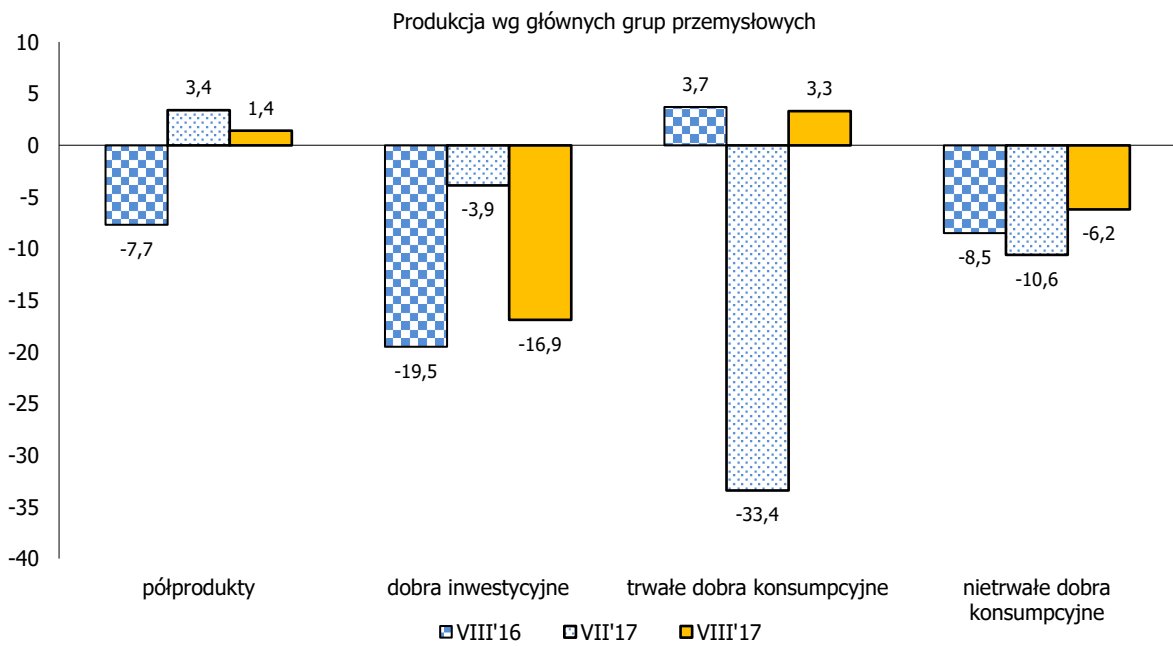
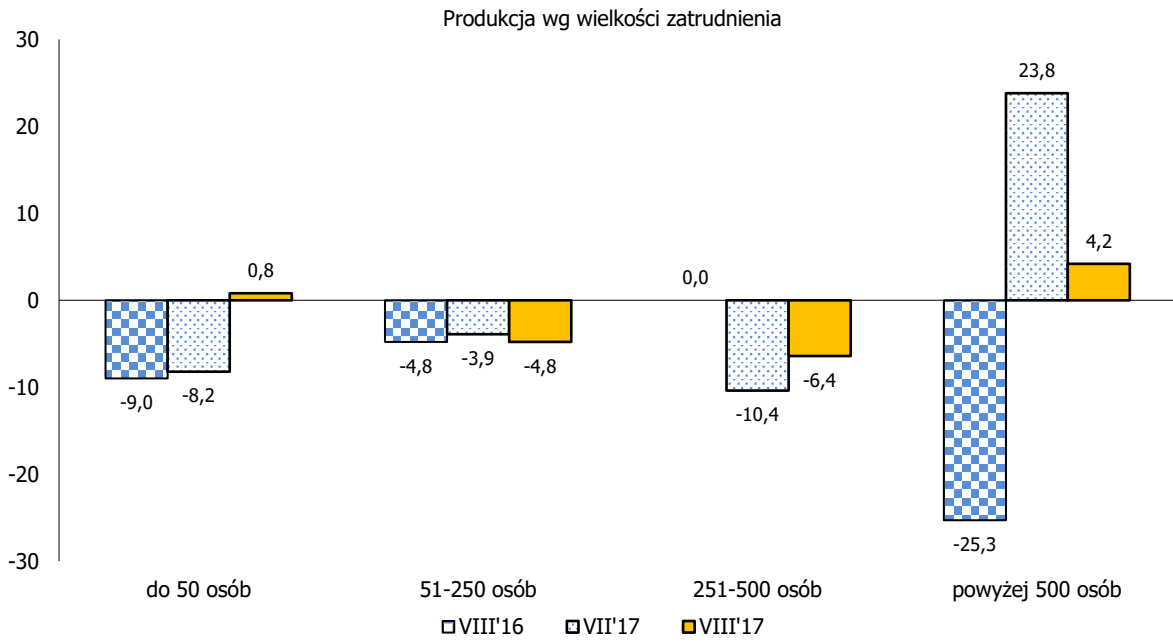


PRODUKCJA

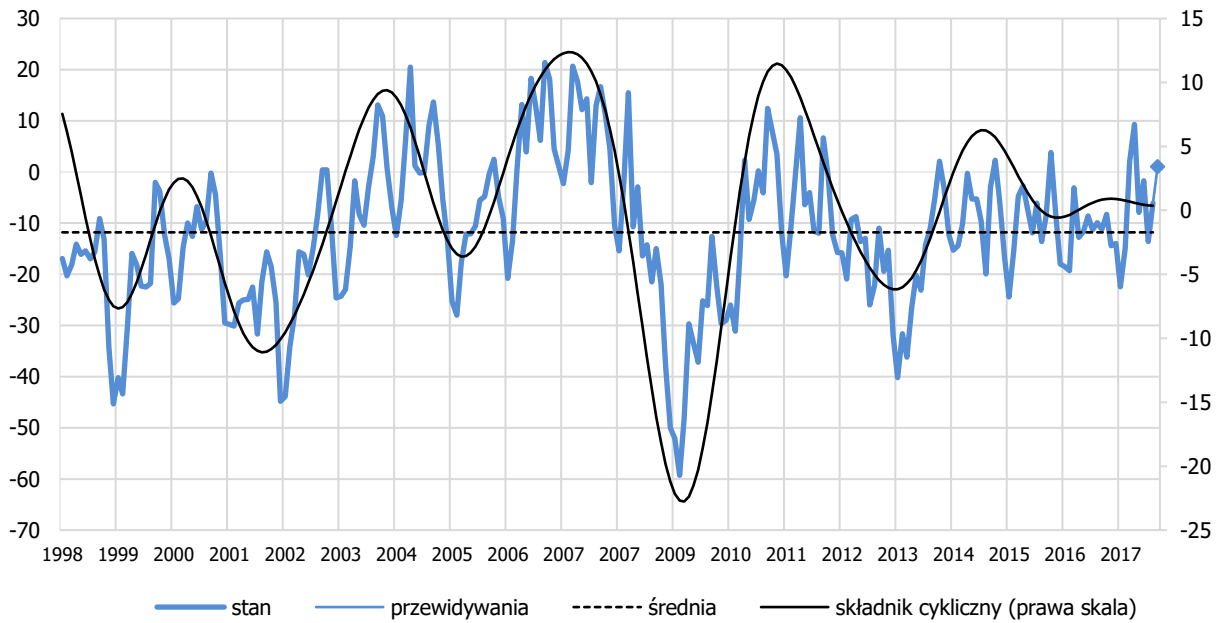


	VIII'16	V'17	VI'17	VII'17	VIII'17	przewidywania
wzrost	19,1	25,7	27,5	20,9	21,4	28,2
brak zmiany	53,5	48,9	54,6	54,6	55,1	59,2
spadek	27,4	25,3	17,9	24,5	23,5	12,7
saldo (1.-3.)	-8,3	0,4	9,6	-3,6	-2,1	15,5

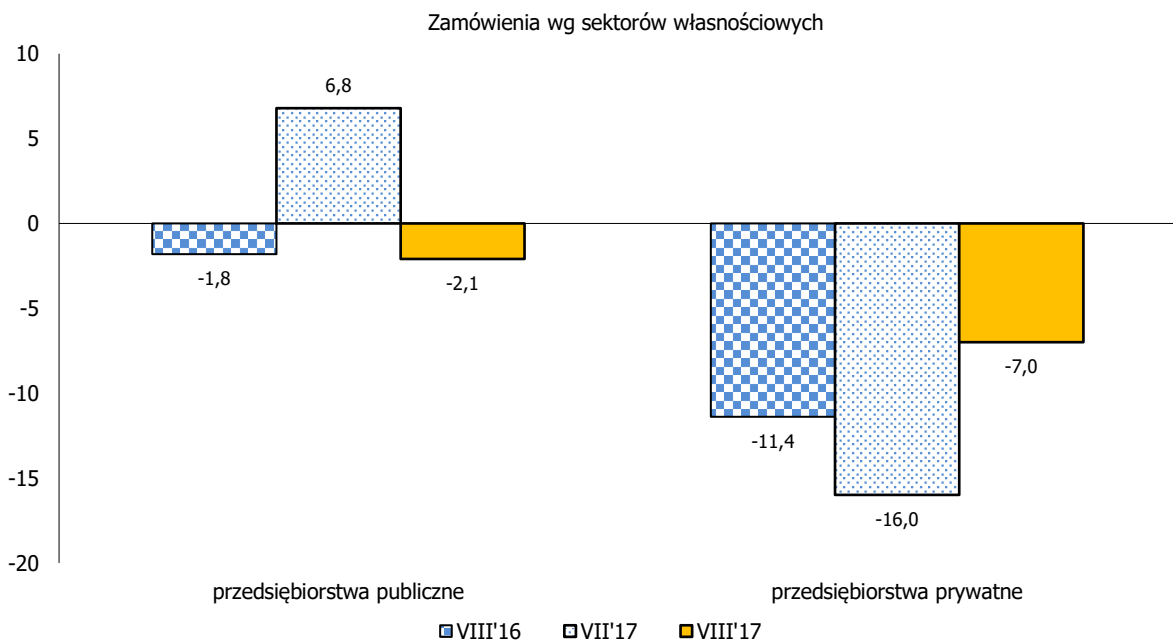




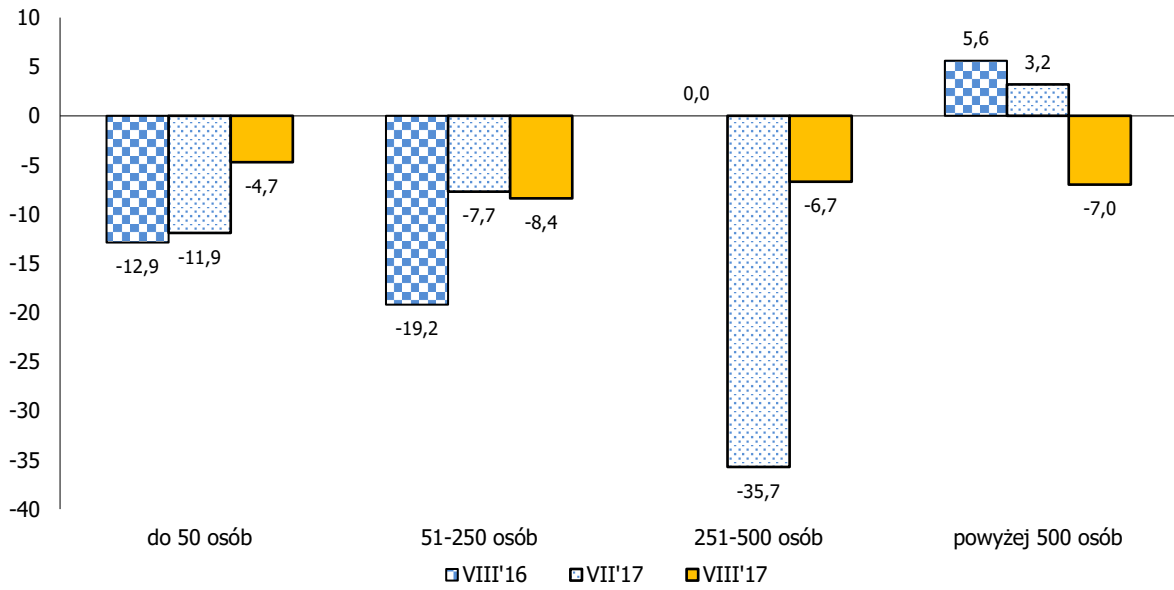
ZAMÓWIENIA OGÓŁEM



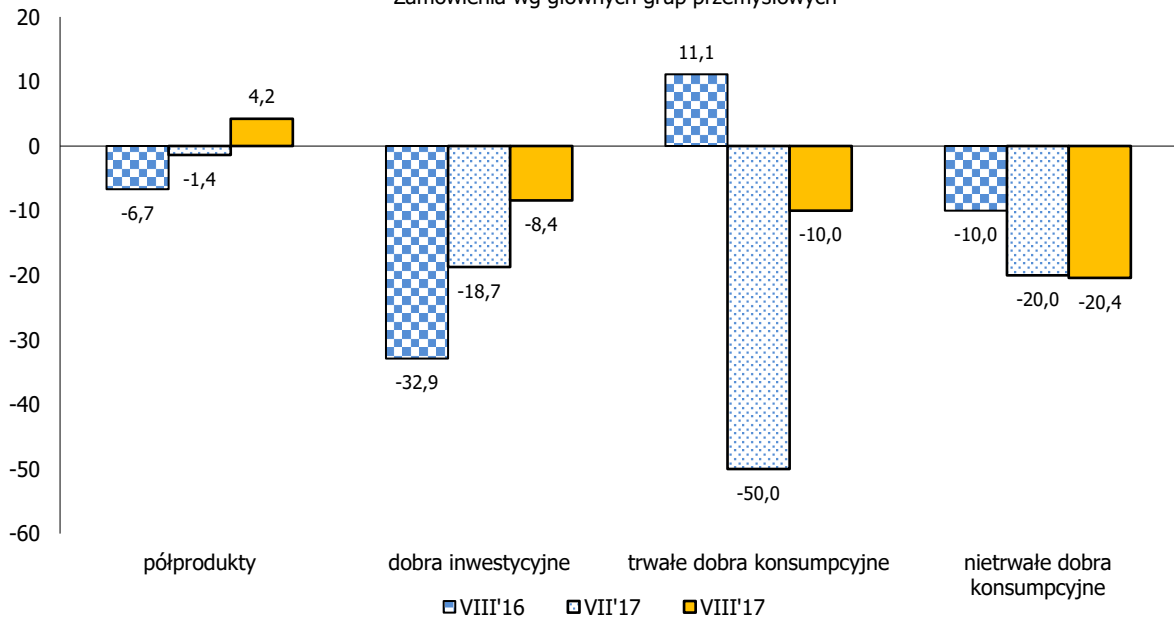
	VIII'16	V'17	VI'17	VII'17	VIII'17	przewidywania
wzrost	18,8	22,1	22,1	17,8	20,3	19,8
brak zmiany	52,6	47,9	54,2	50,8	53,3	61,3
spadek	28,7	30,0	23,8	31,4	26,4	18,8
saldo (1.-3.)	-9,9	-7,9	-1,7	-13,6	-6,1	1,0



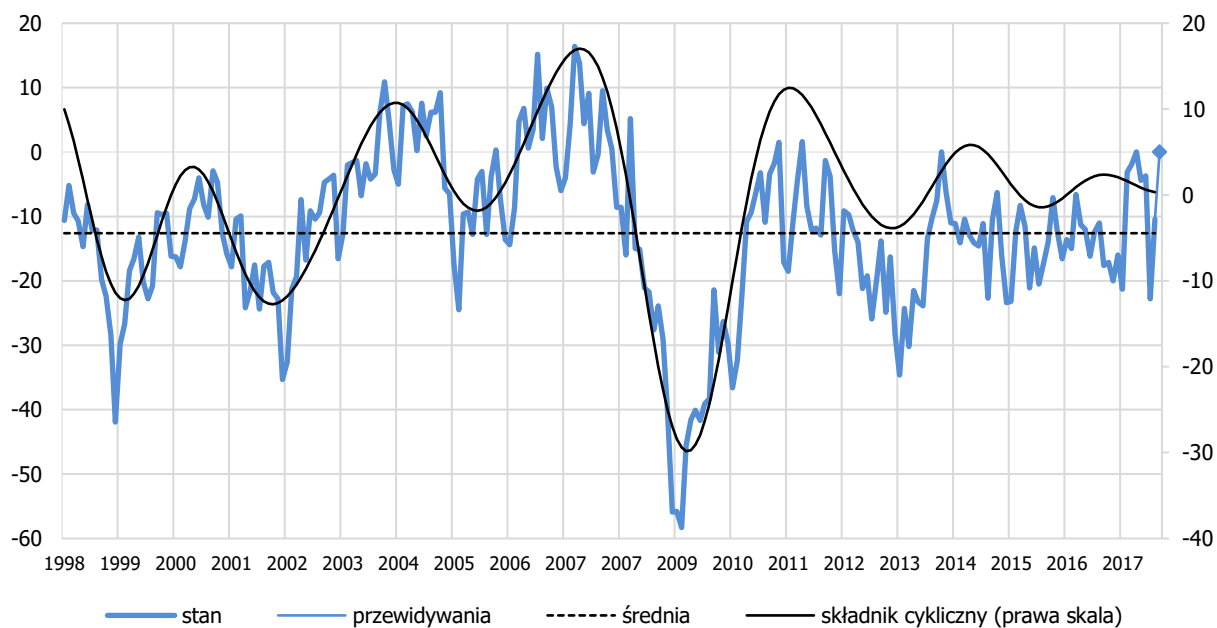
Zamówienia wg wielkości zatrudnienia



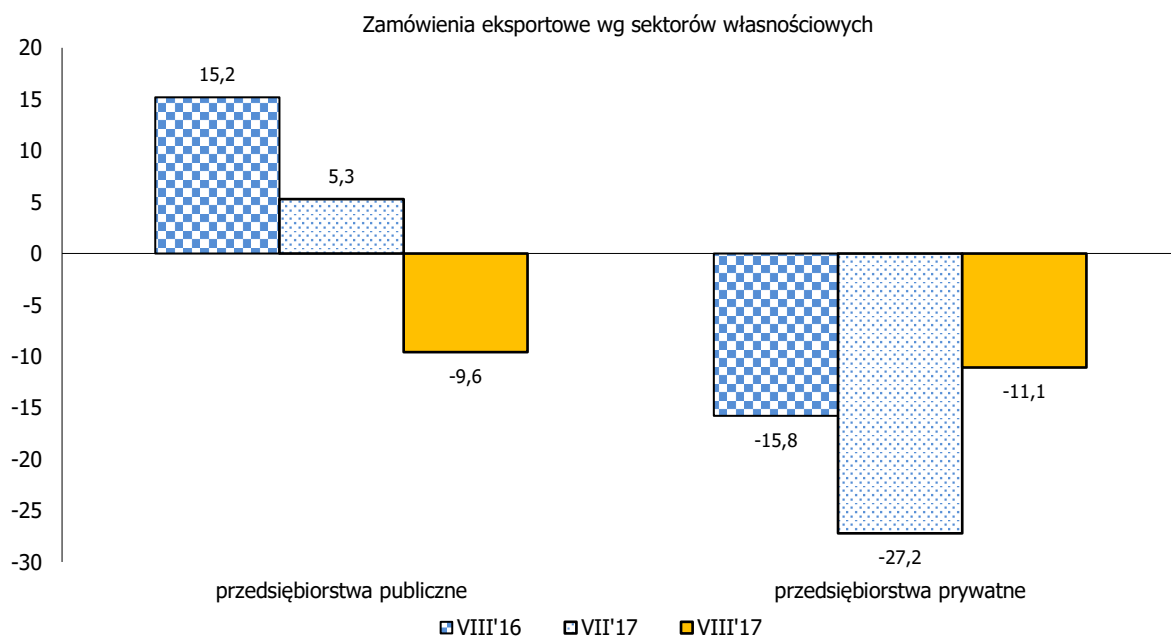
Zamówienia wg głównych grup przemysłowych



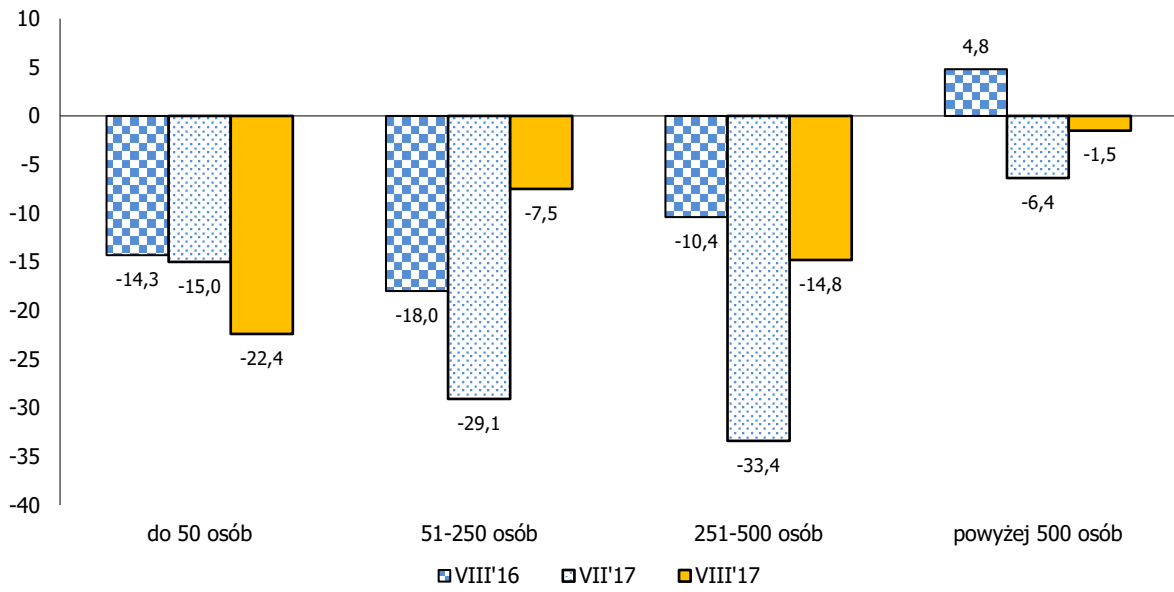
ZAMÓWIENIA EKSPORTOWE



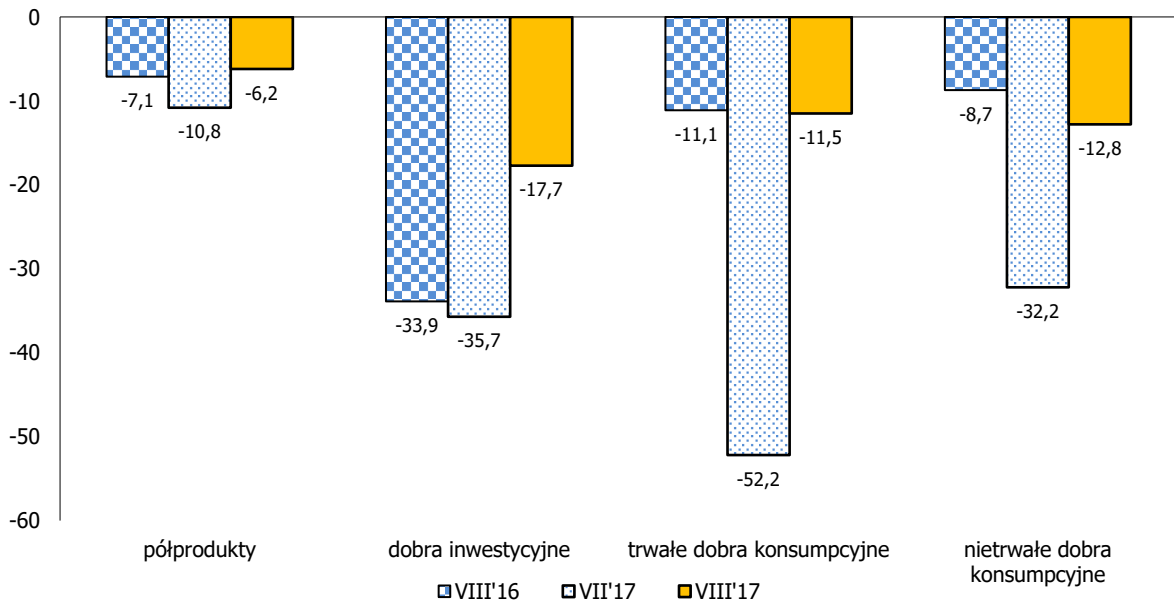
	VIII'16	V'17	VI'17	VII'17	VIII'17	przewidywania
wzrost	18,9	18,7	19,3	11,5	12,8	18,5
brak zmiany	51,2	58,2	57,8	54,2	63,9	63,0
spadek	29,9	23,1	23,0	34,3	23,2	18,5
nie dotyczy	29,5	29,8	30,5	30,4	31,6	30,8
saldo (1.-3.)	-11,0	-4,4	-3,7	-22,8	-10,4	0,0



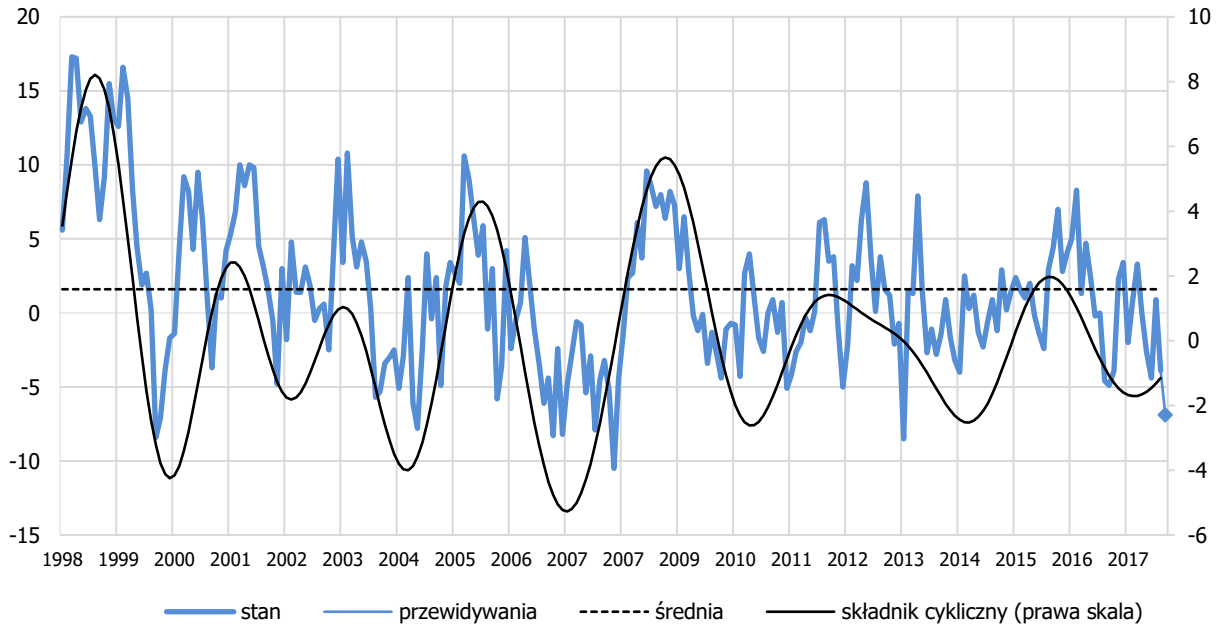
Zamówienia eksportowe wg wielkości zatrudnienia



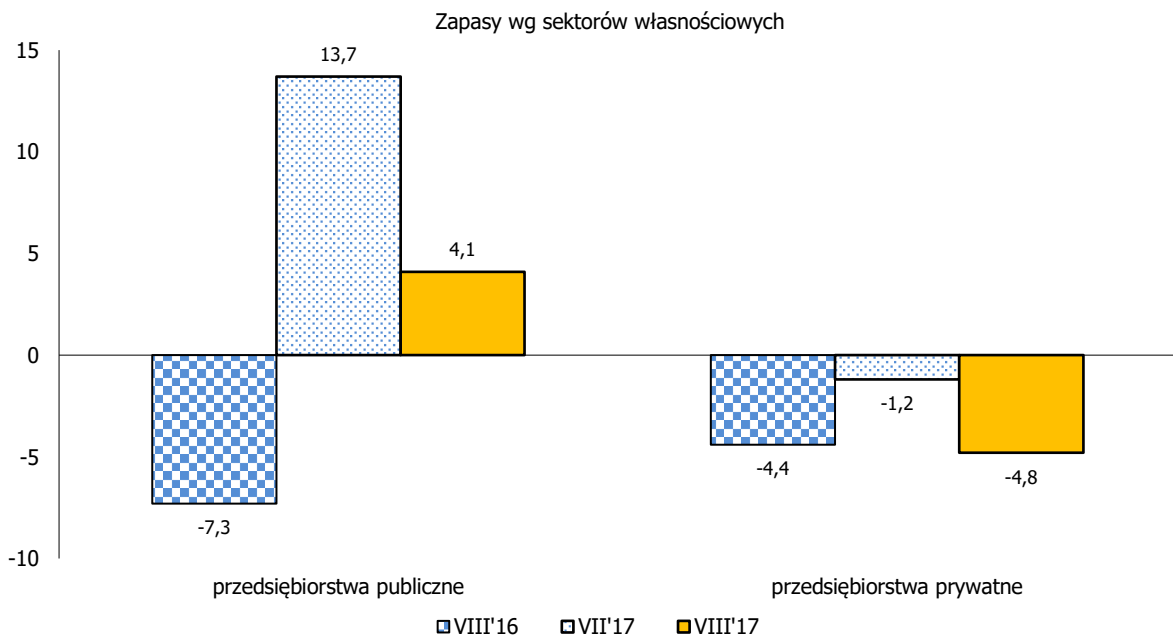
Zamówienia eksportowe wg głównych grup przemysłowych

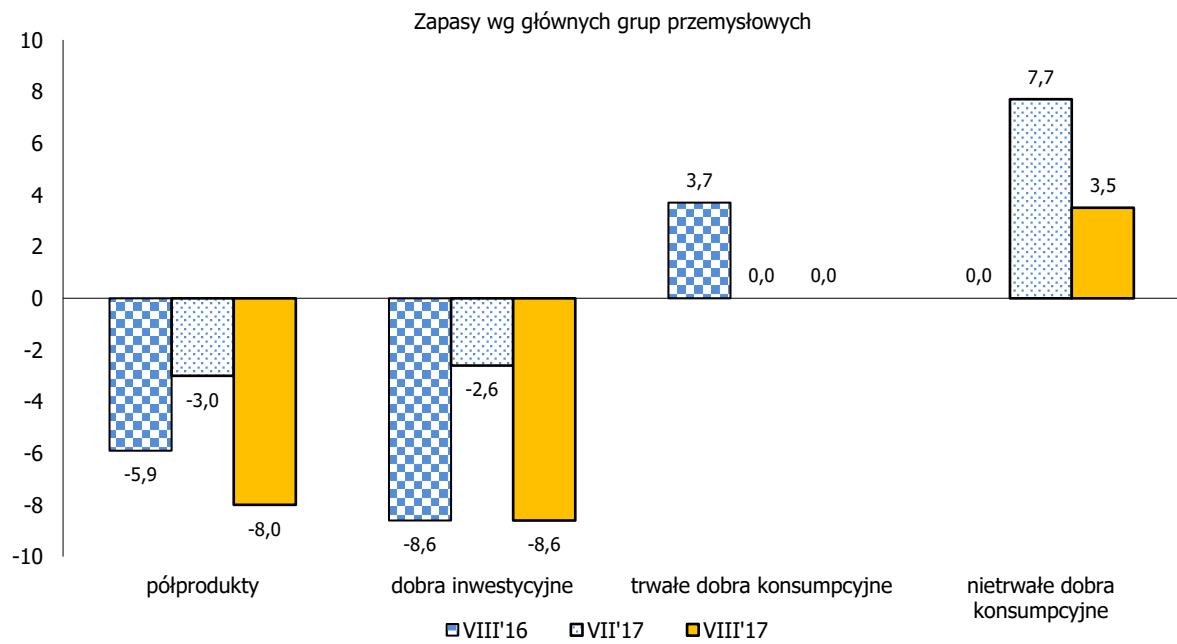
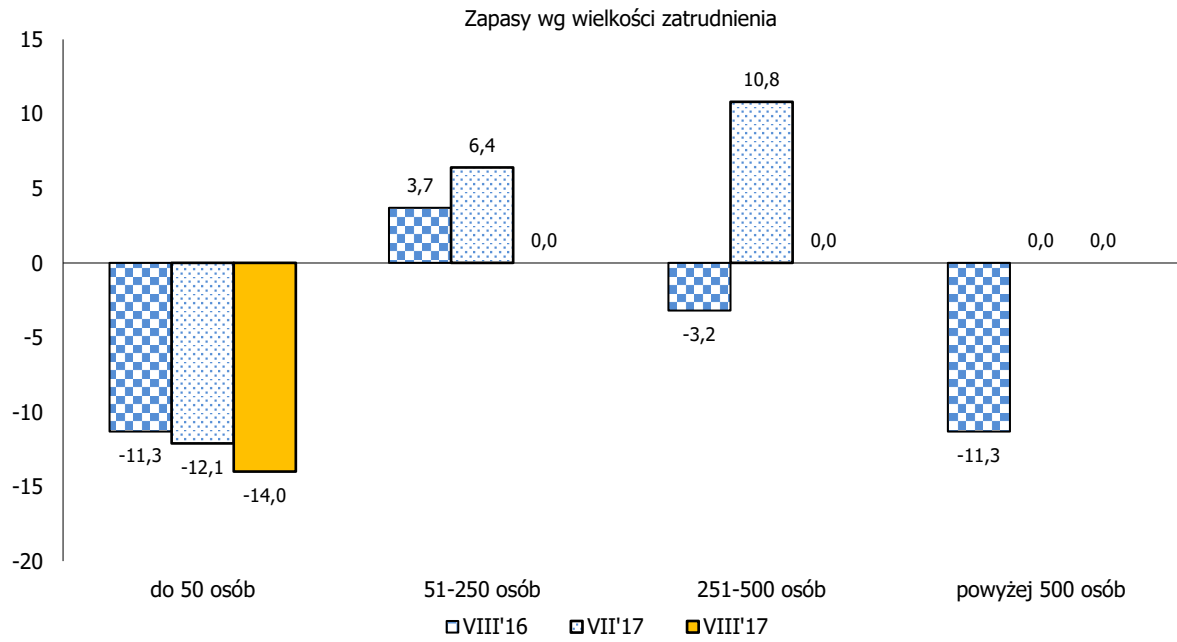


ZAPASY

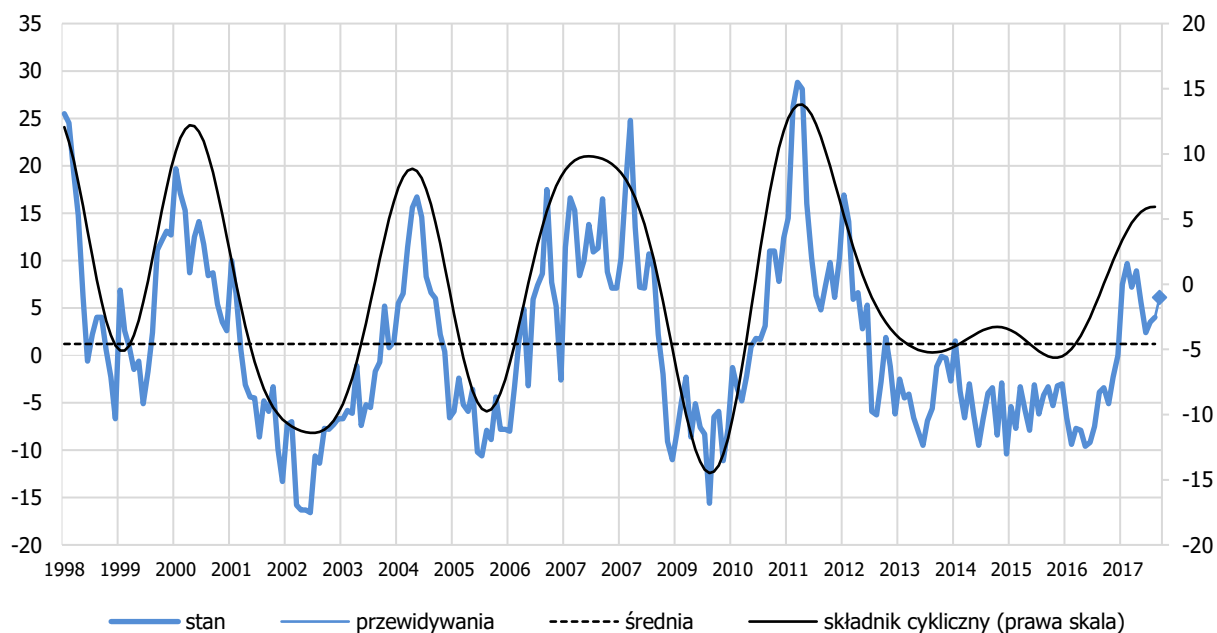


	VIII'16	V'17	VI'17	VII'17	VIII'17	przewidywania
wzrost	11,1	12,9	11,1	16,5	10,9	9,1
brak zmiany	73,2	71,5	73,4	67,9	74,4	74,9
spadek	15,7	15,6	15,5	15,6	14,8	16,0
saldo (1.-3.)	-4,6	-2,7	-4,4	0,9	-3,9	-6,9

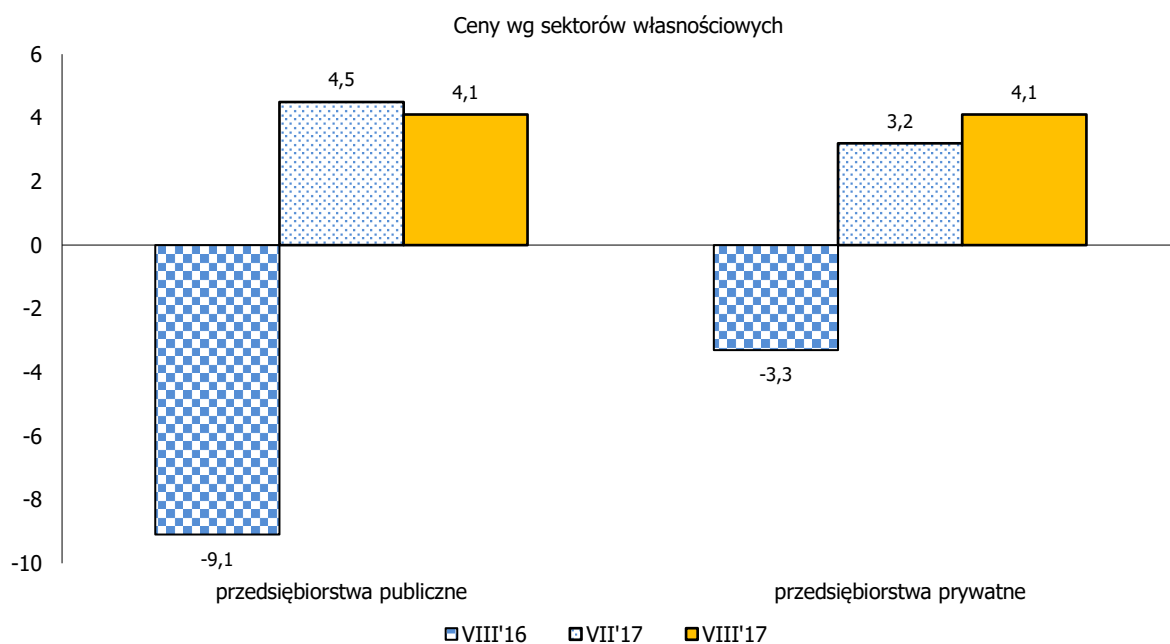


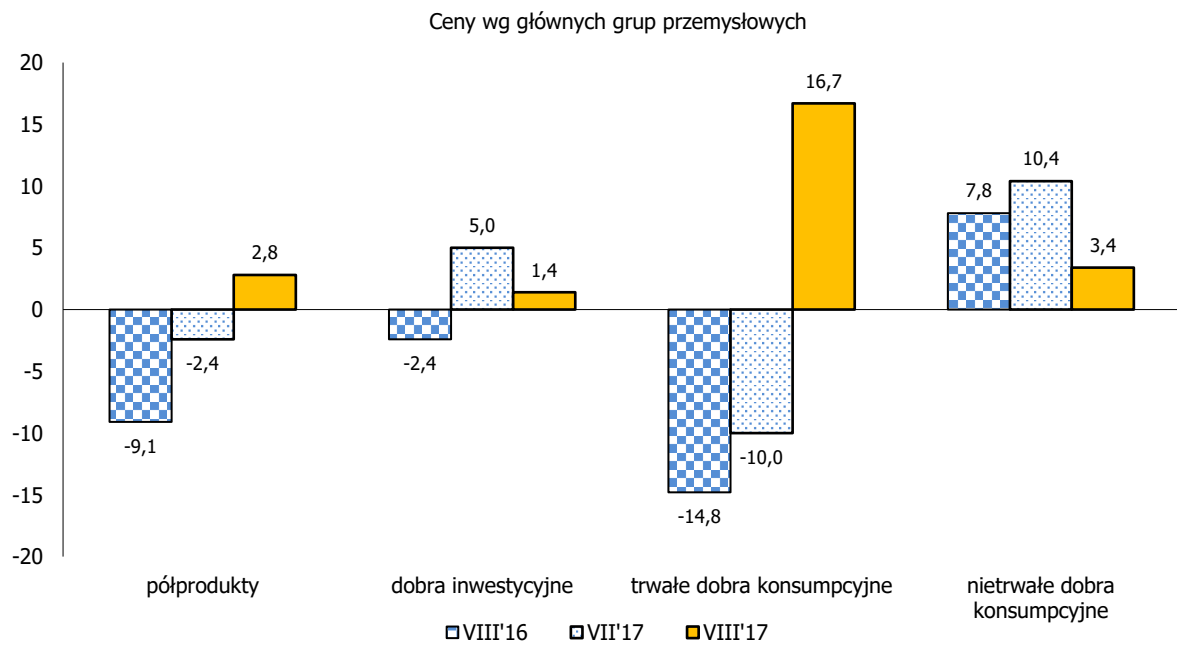
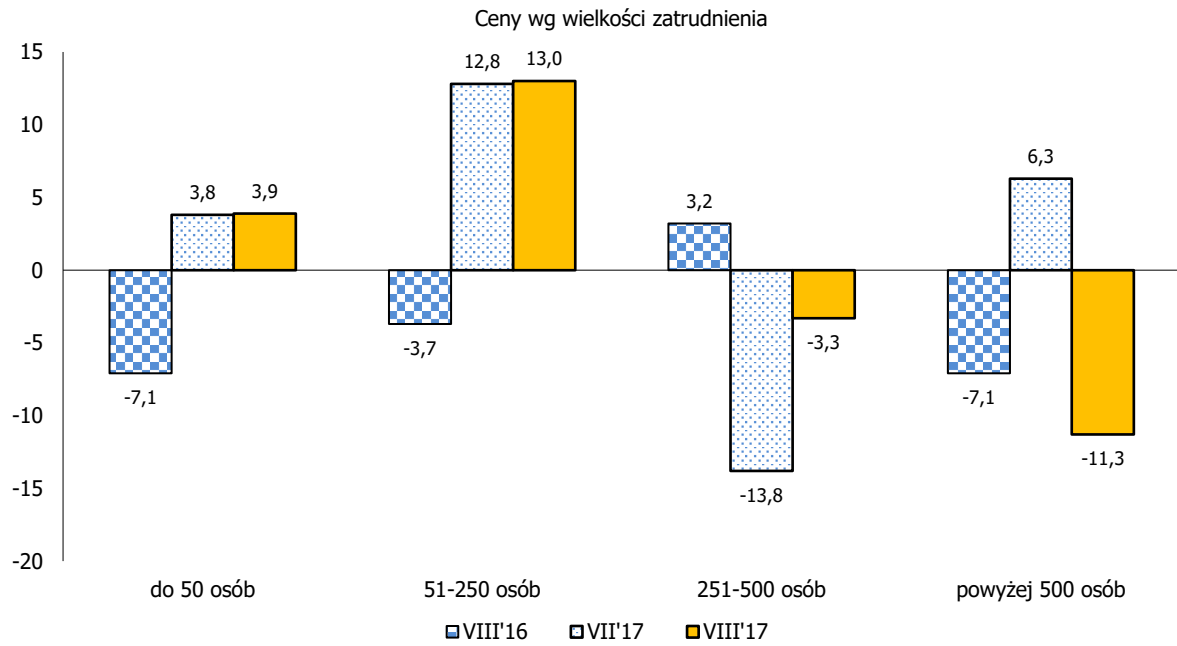


CENY

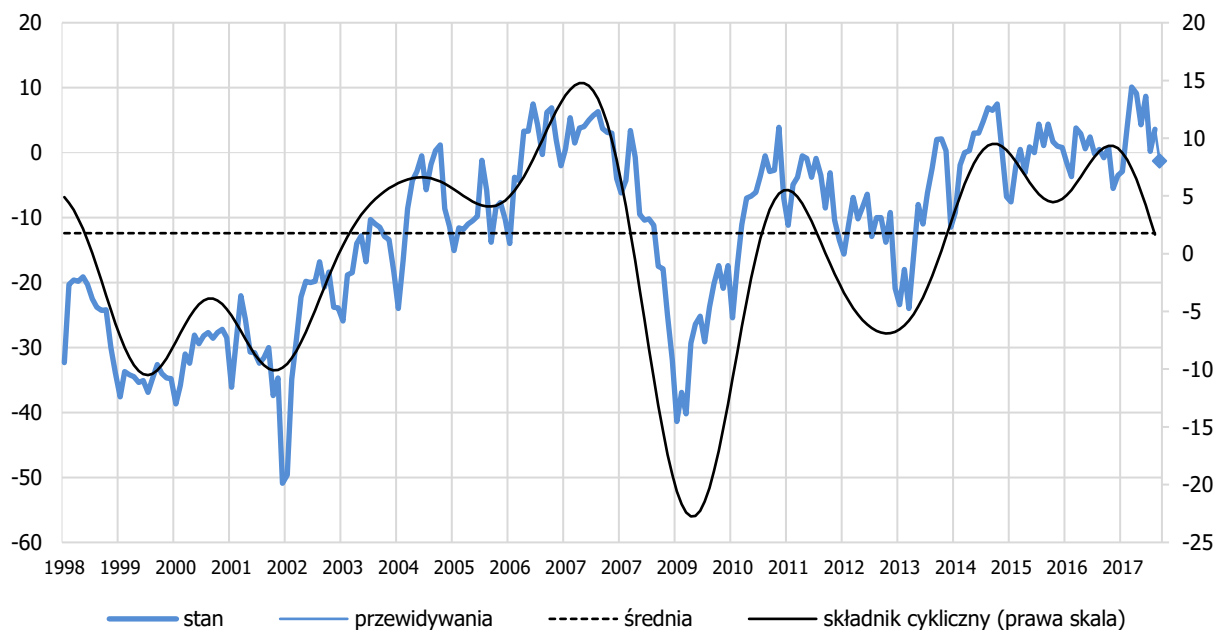


	VIII'16	V'17	VI'17	VII'17	VIII'17	przewidywania
wzrost	8,2	14,8	14,2	12,0	11,5	12,2
brak zmiany	79,6	76,0	74,0	79,5	81,0	81,6
spadek	12,1	9,2	11,8	8,5	7,5	6,1
saldo (1.-3.)	-3,9	5,6	2,4	3,5	4,0	6,1

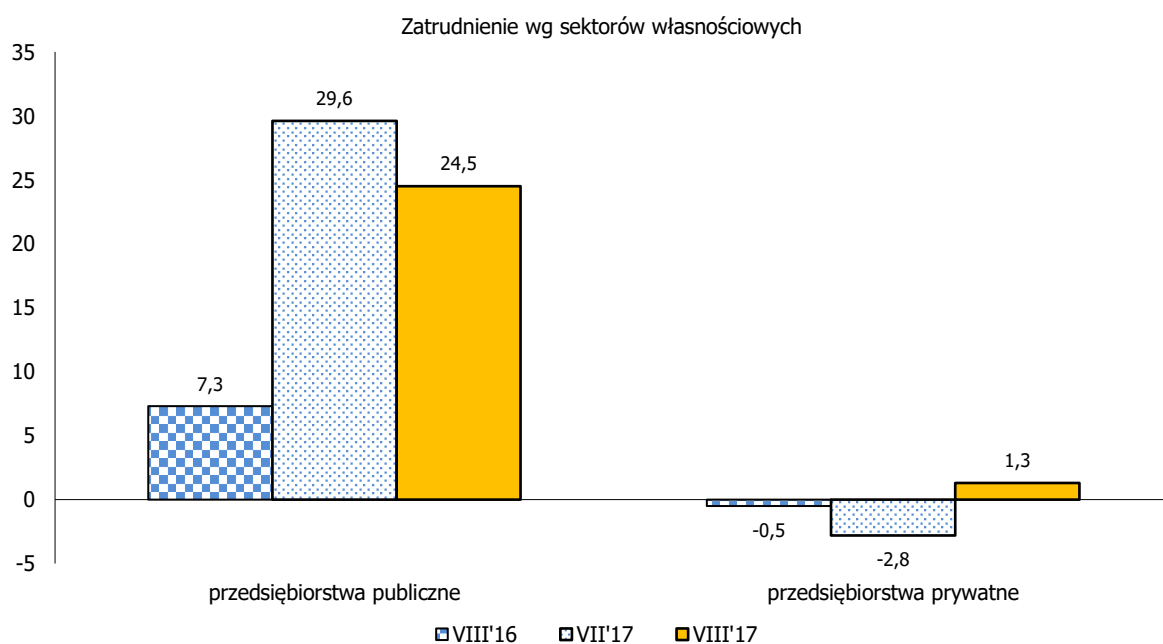


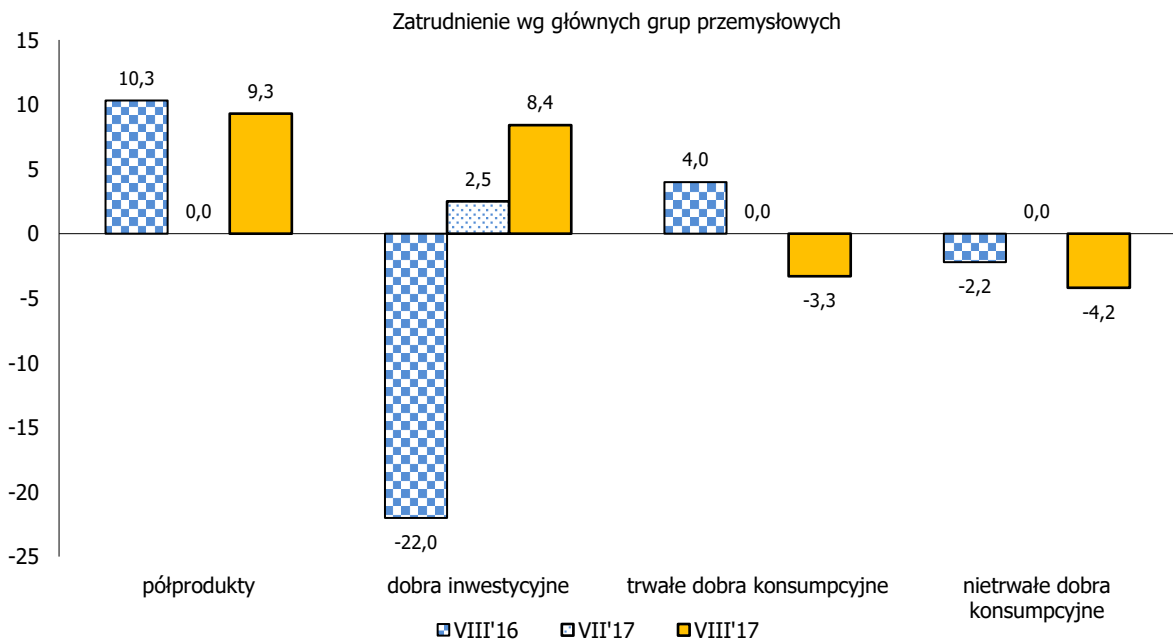
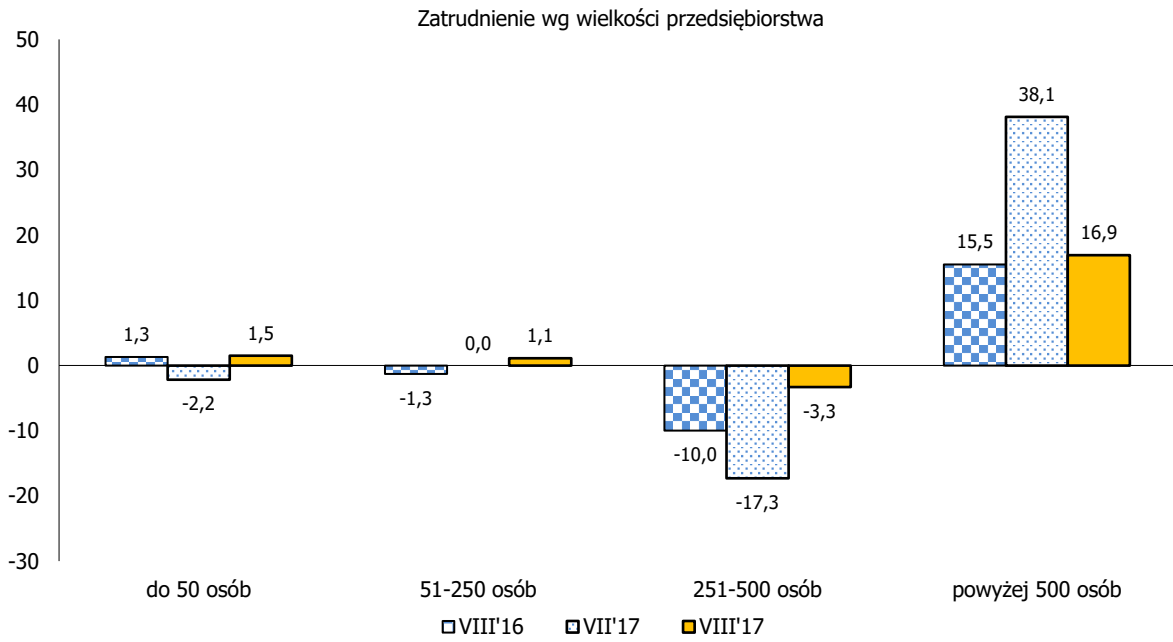


ZATRUDNIENIE

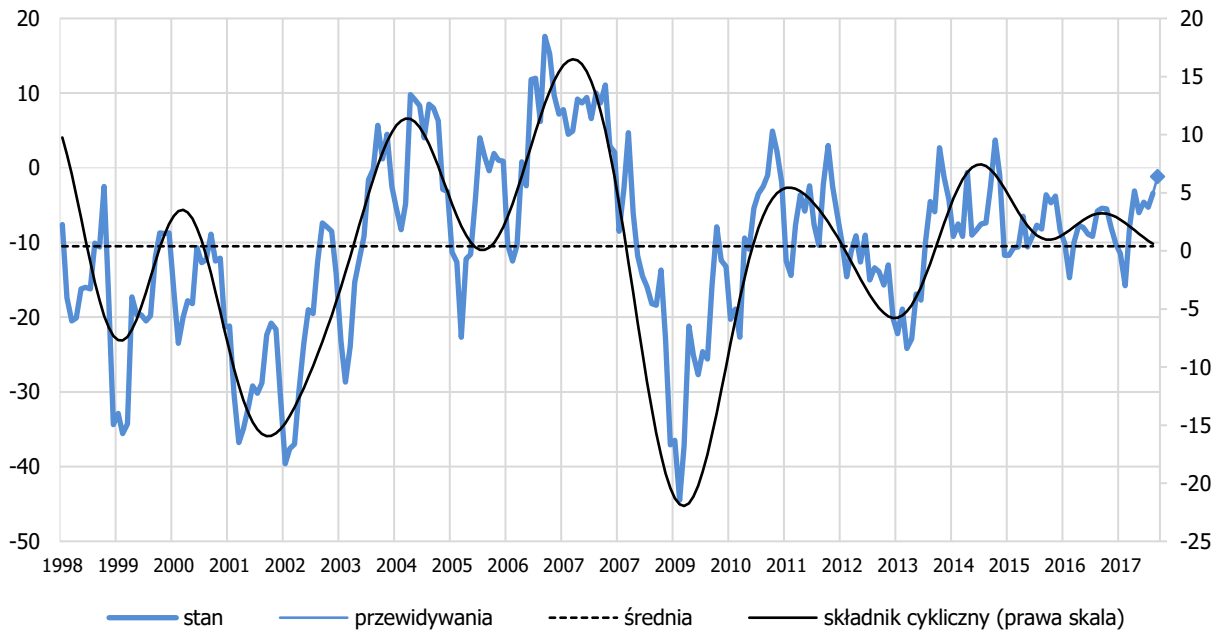


	VIII'16	V'17	VI'17	VII'17	VIII'17	przewidywania
wzrost	13,8	14,5	19,5	16,2	17,4	11,5
brak zmiany	72,9	75,3	69,7	67,8	68,8	75,7
spadek	13,3	10,2	10,8	16,0	13,8	12,8
saldo (1.-3.)	0,5	44,3	8,7	0,2	3,6	-1,3

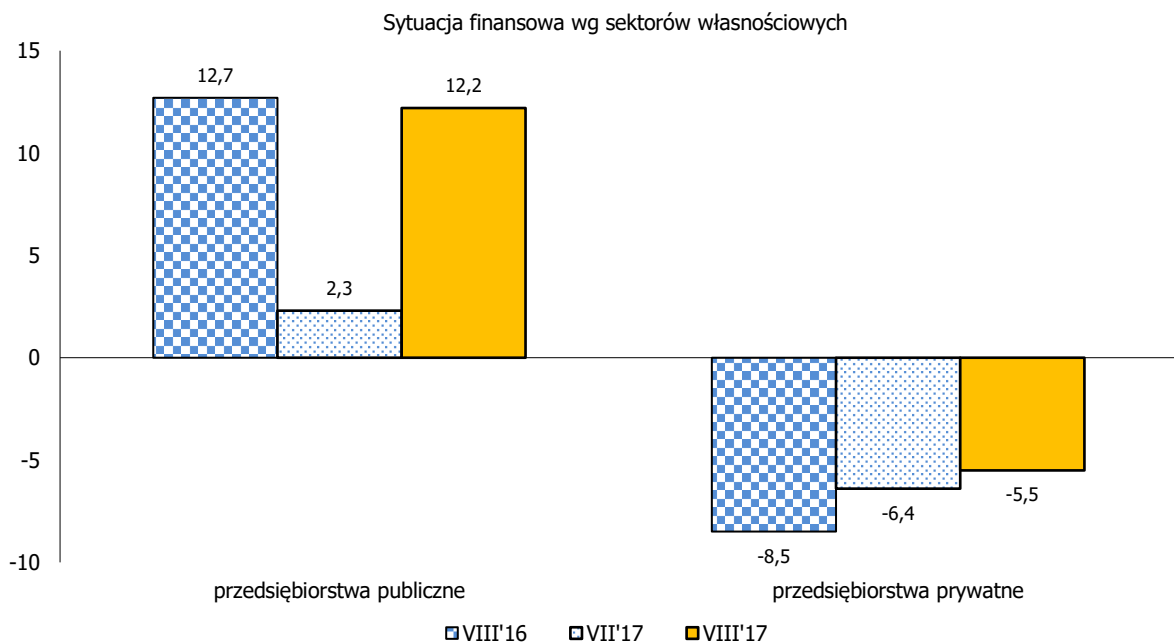


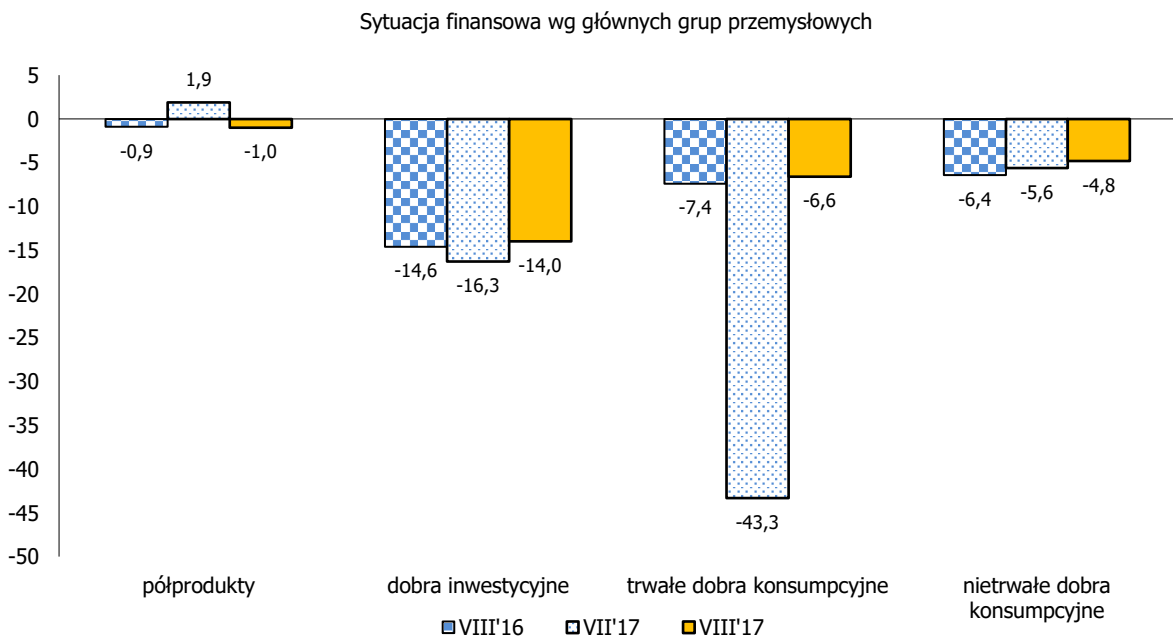
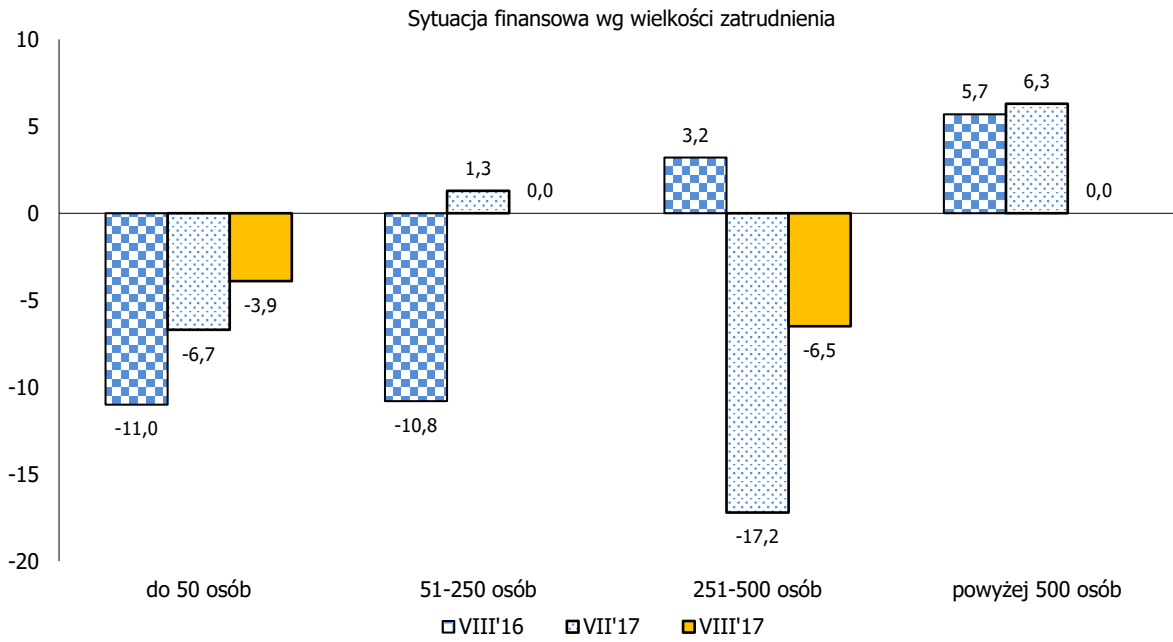


SYTUACJA FINANSOWA

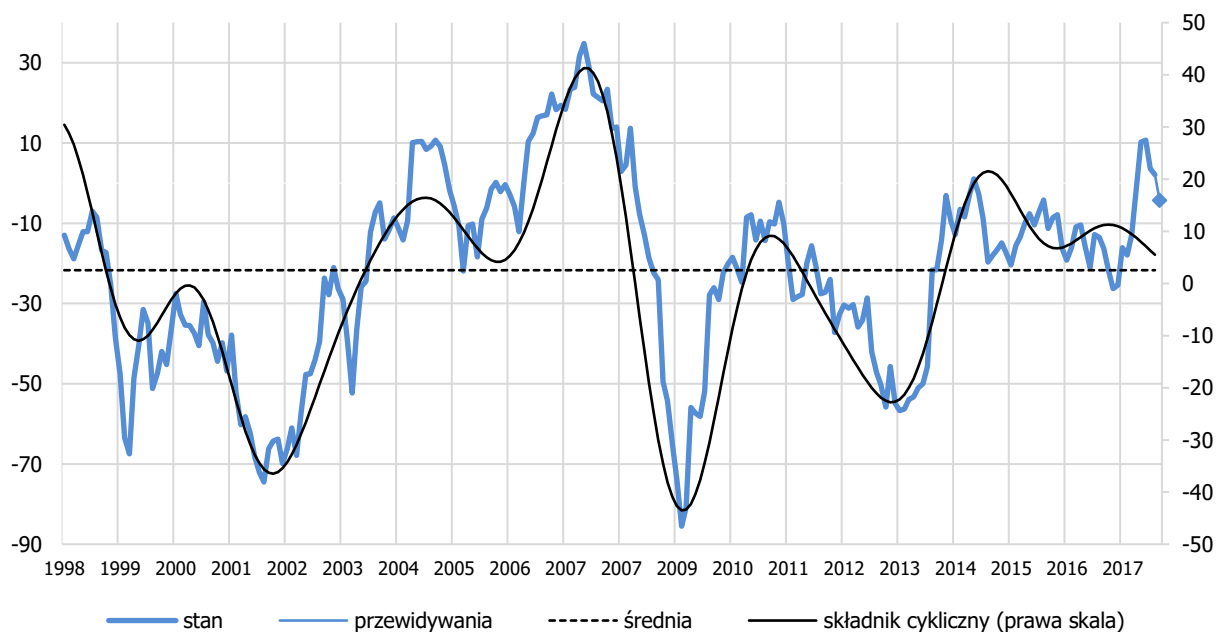


	VIII'16	V'17	VI'17	VII'17	VIII'17	przewidywania
poprawa	14,6	15,8	14,5	13,3	16,0	16,9
brak zmiany	64,9	62,5	66,5	68,1	64,6	65,0
pogorszenie	20,4	21,8	19,1	18,6	19,4	18,1
saldo (1.-3.)	-5,8	-6,0	-4,6	-5,3	-3,4	-1,2

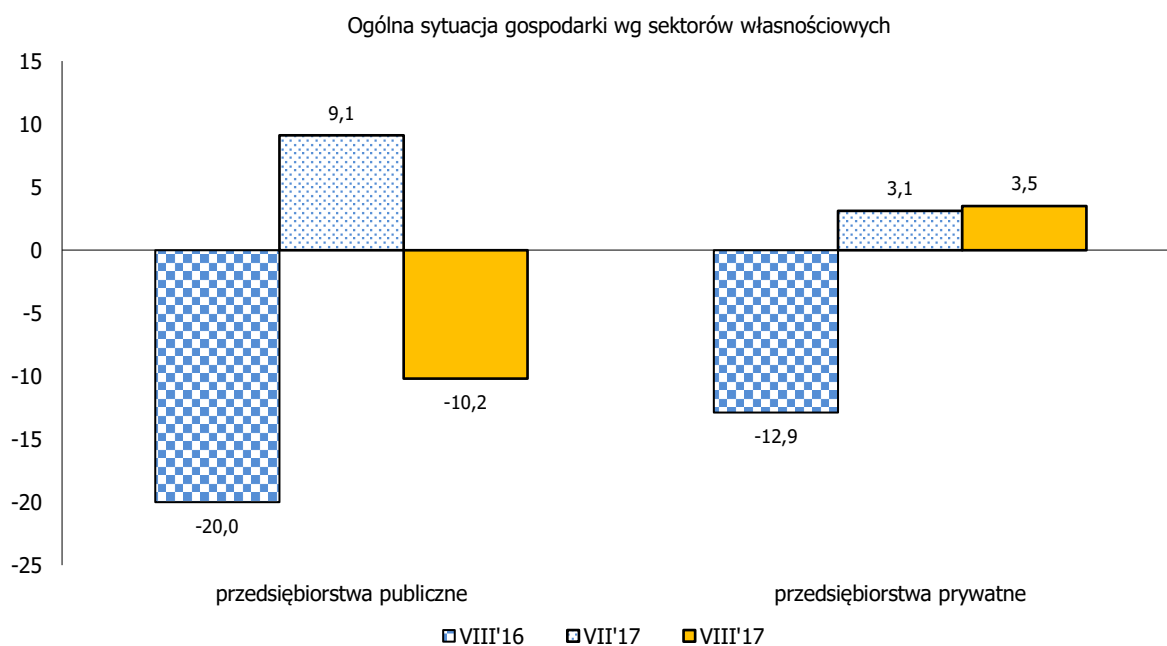




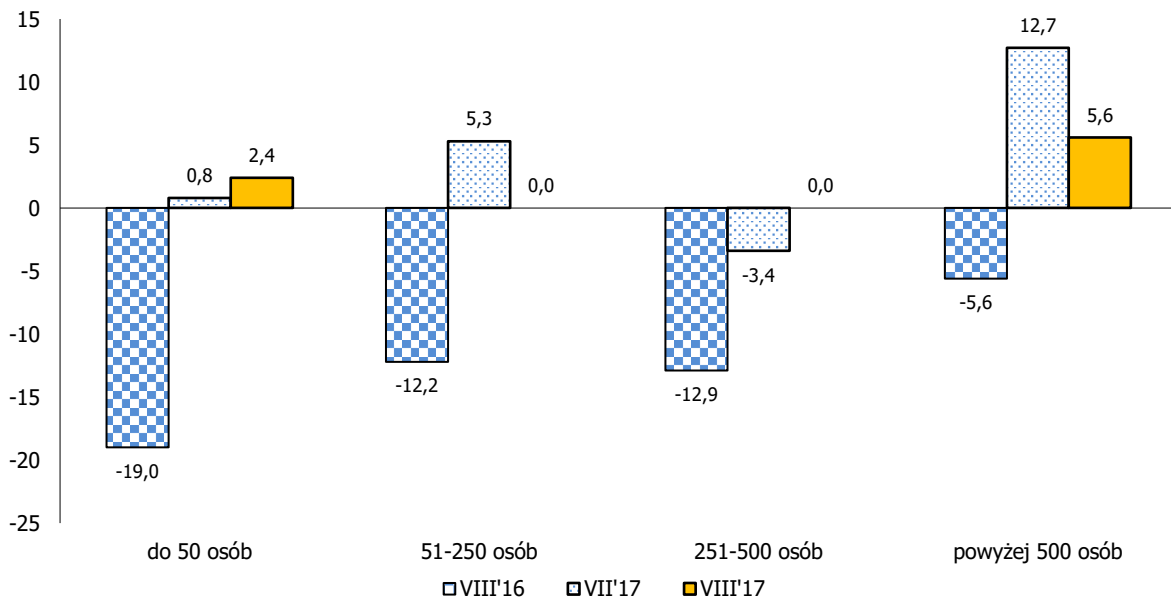
OGÓLNA SYTUACJA GOSPODARKI



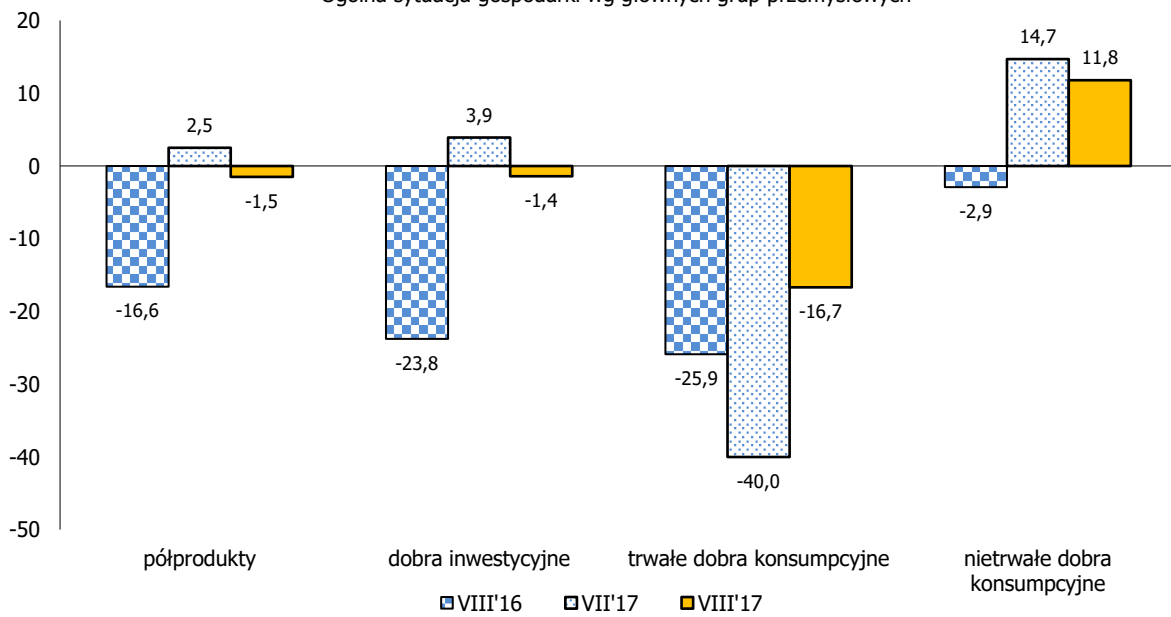
	VIII'16	V'17	VI'17	VII'17	VIII'17	przewidywania
poprawa	6,9	24,3	22,4	18,6	18,0	18,0
brak zmiany	72,7	61,6	66,0	66,4	66,1	59,7
pogorszenie	20,4	14,1	11,7	15,0	15,9	22,3
saldo (1.-3.)	-13,5	10,2	10,7	3,6	2,1	-4,3



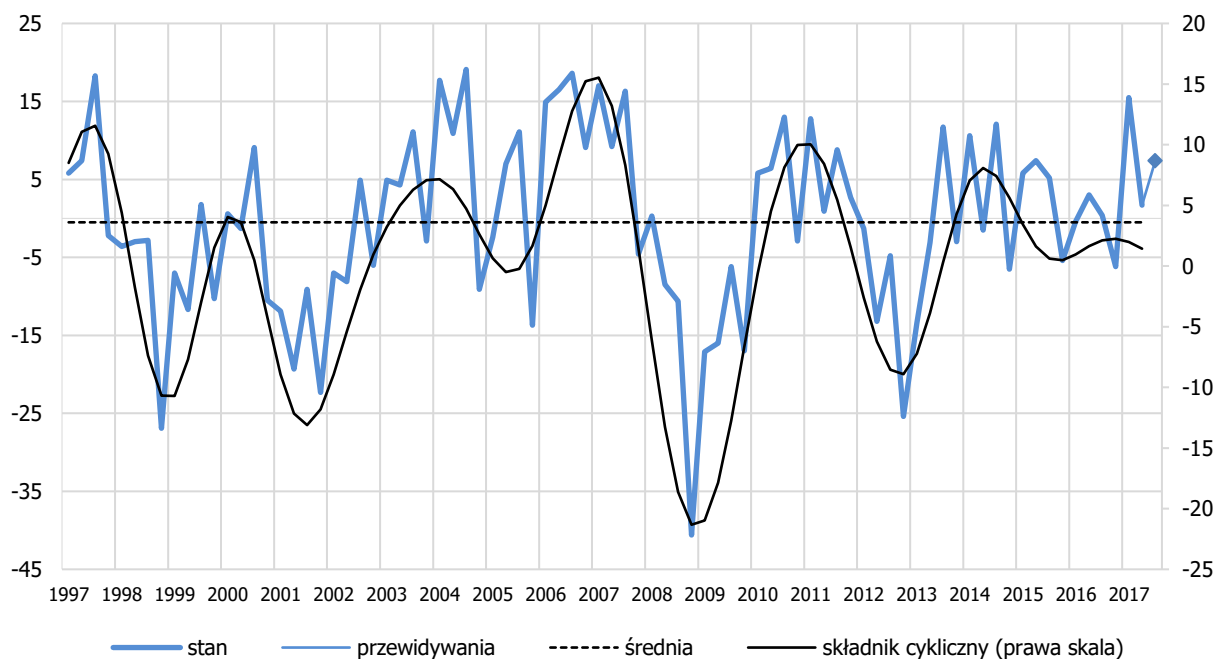
Ogólna sytuacja gospodarki wg wielkości zatrudnienia



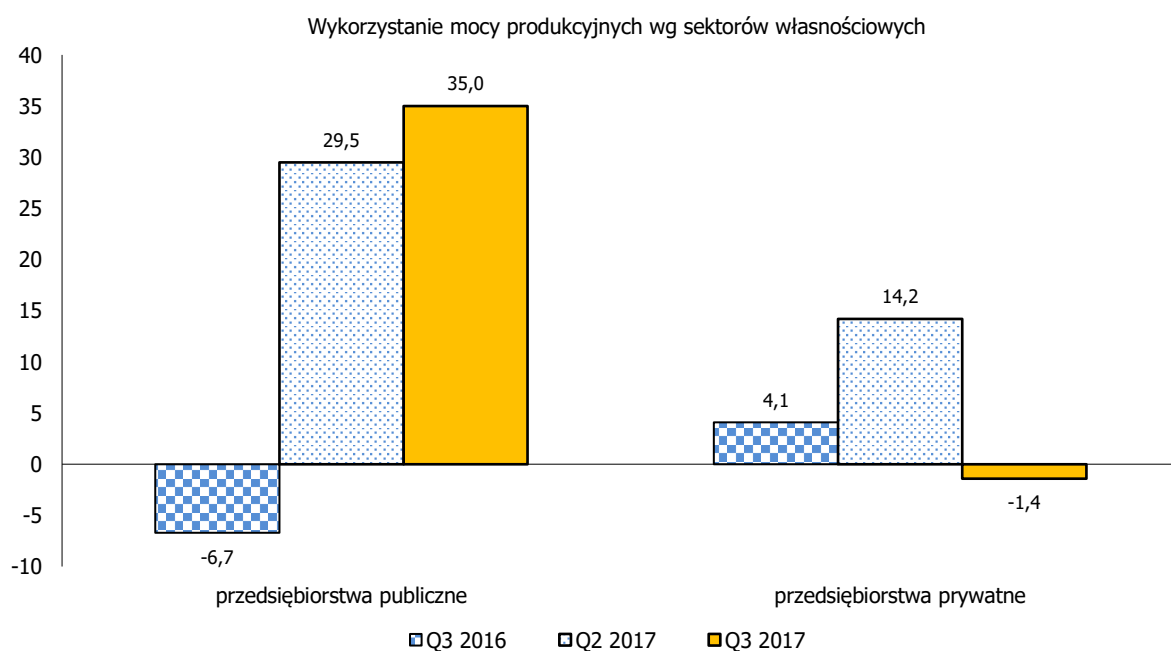
Ogólna sytuacja gospodarki wg głównych grup przemysłowych



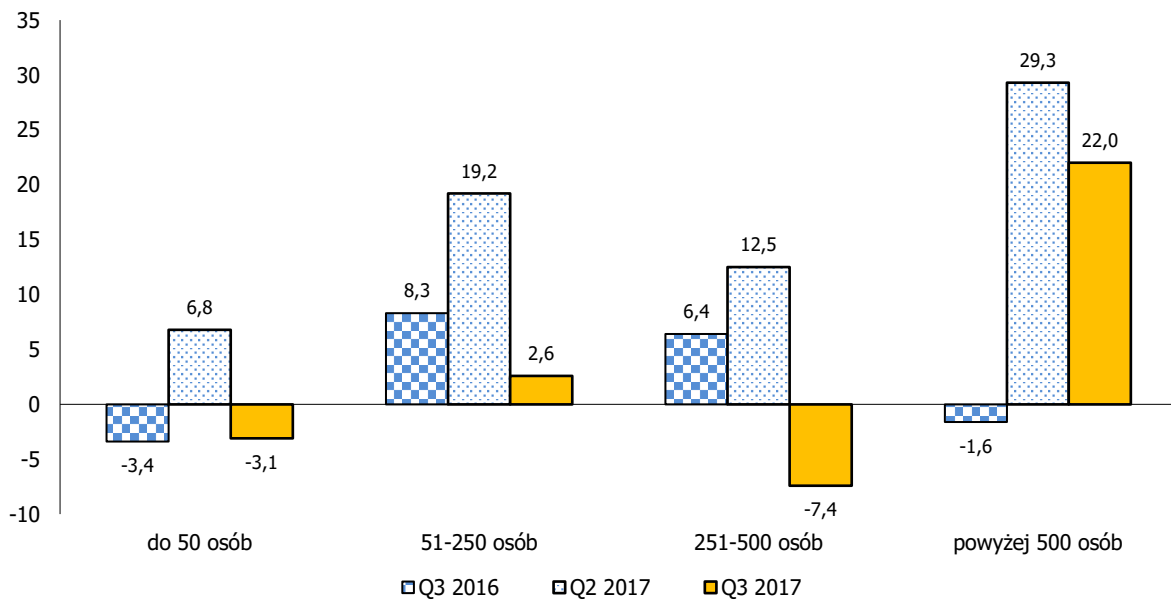
WYKORZYSTANIE MOCY PRODUKCYJNYCH



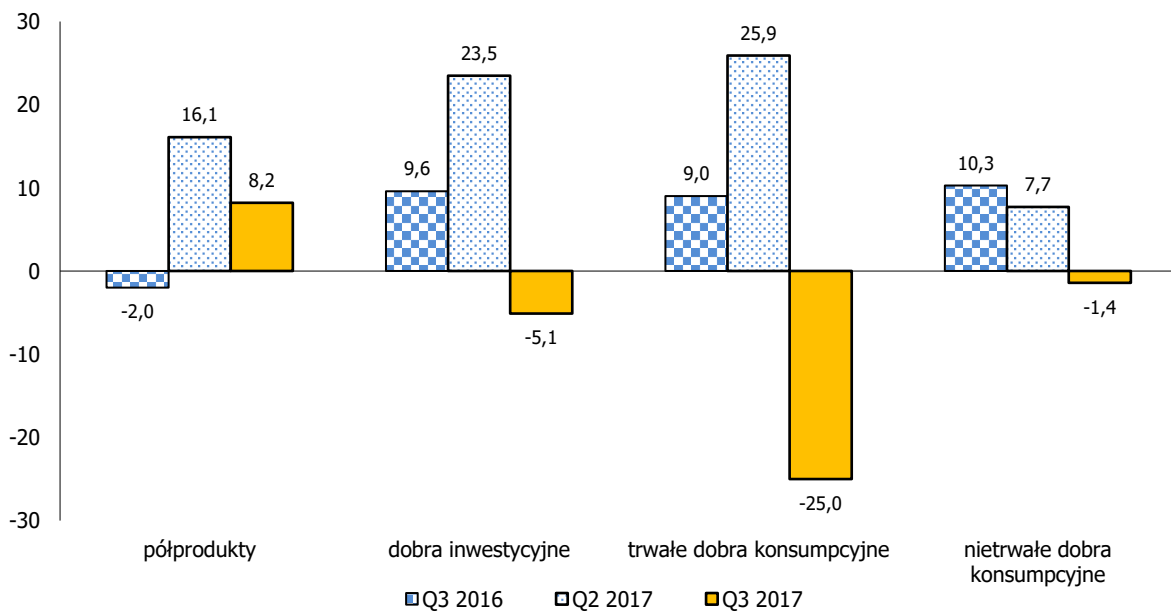
	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017	przewidywania
wzrost	18,9	20,0	14,8	27,9	18,6	19,0
brak zmiany	65,3	60,4	64,2	59,7	64,5	69,4
spadek	15,9	19,6	21,0	12,4	16,9	11,6
saldo (1.-3.)	3,0	0,4	-6,2	15,5	1,7	7,4
stopień wykorzystania mocy produkcyjnych (%)	76,8	73,5	72,3	75,3	75,0	76,4



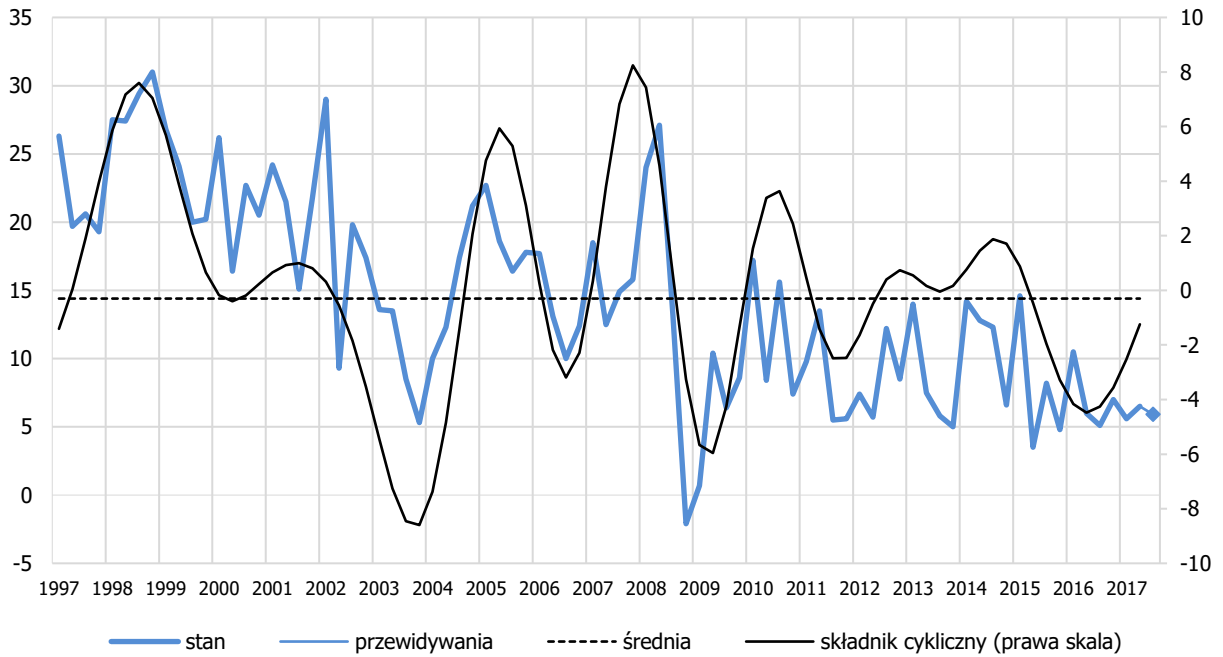
Wykorzystanie mocy produkcyjnych wg wielkości zatrudnienia



Wykorzystanie mocy produkcyjnych wg głównych grup przemysłowych

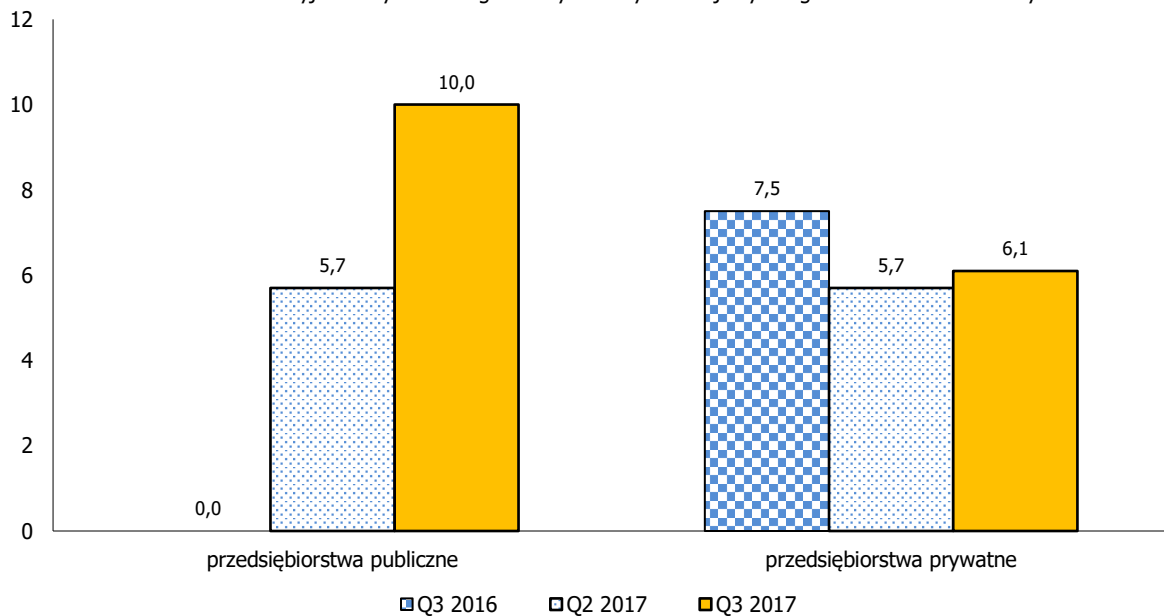


KONKURENCYJNOŚĆ TOWARÓW ZAGRANICZNYCH

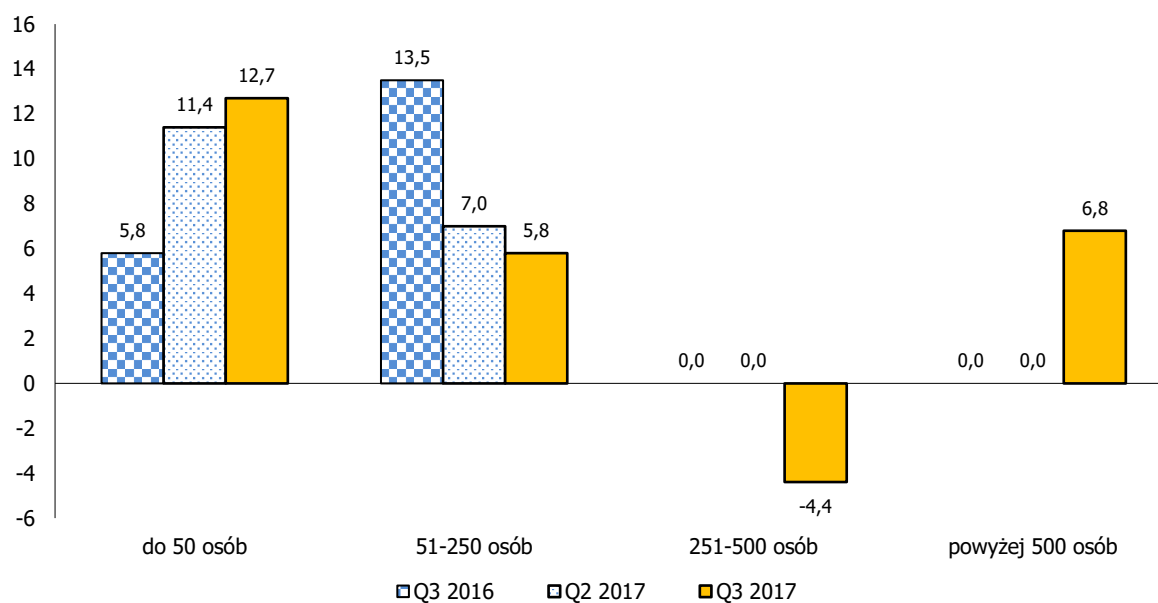


	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017	przewidywania
wzrost	11,5	11,8	14,6	10,5	11,9	11,8
brak zmiany	83,0	81,5	77,7	84,6	82,7	82,4
spadek	5,5	6,7	7,6	4,9	5,4	5,9
trudno ocenić	27,3	29,2	32,8	32,5	28,7	31,3
saldo (1.-3.)	6,0	5,1	7,0	5,6	6,5	5,9

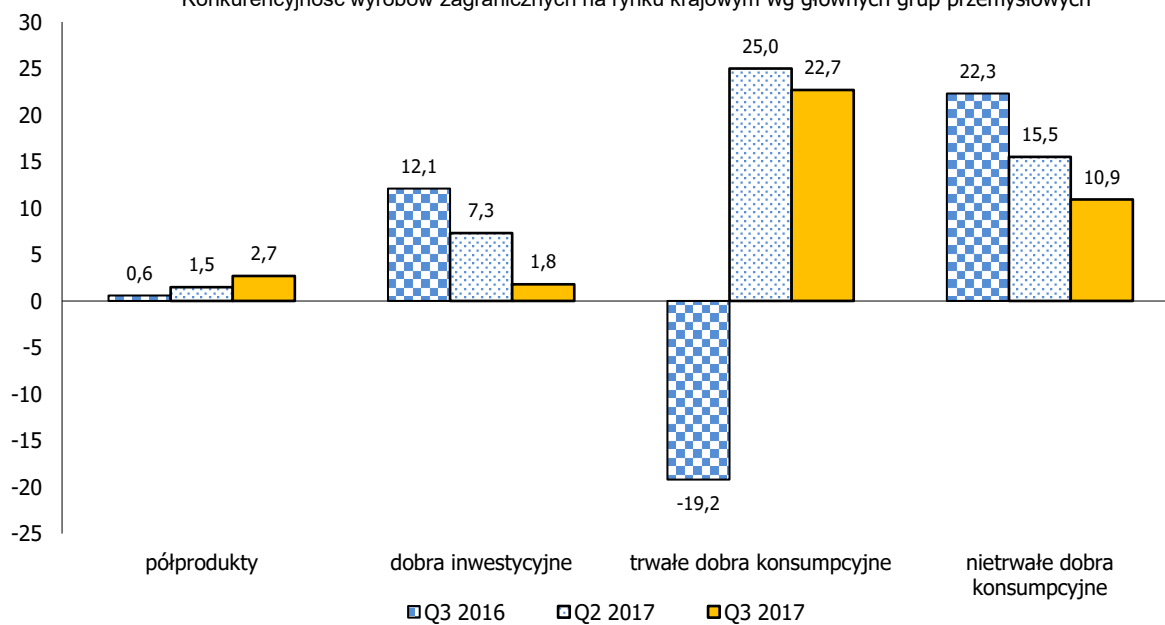
Konkurencyjność wyrobów zagranicznych na rynku krajowym wg sektorów własnościowych



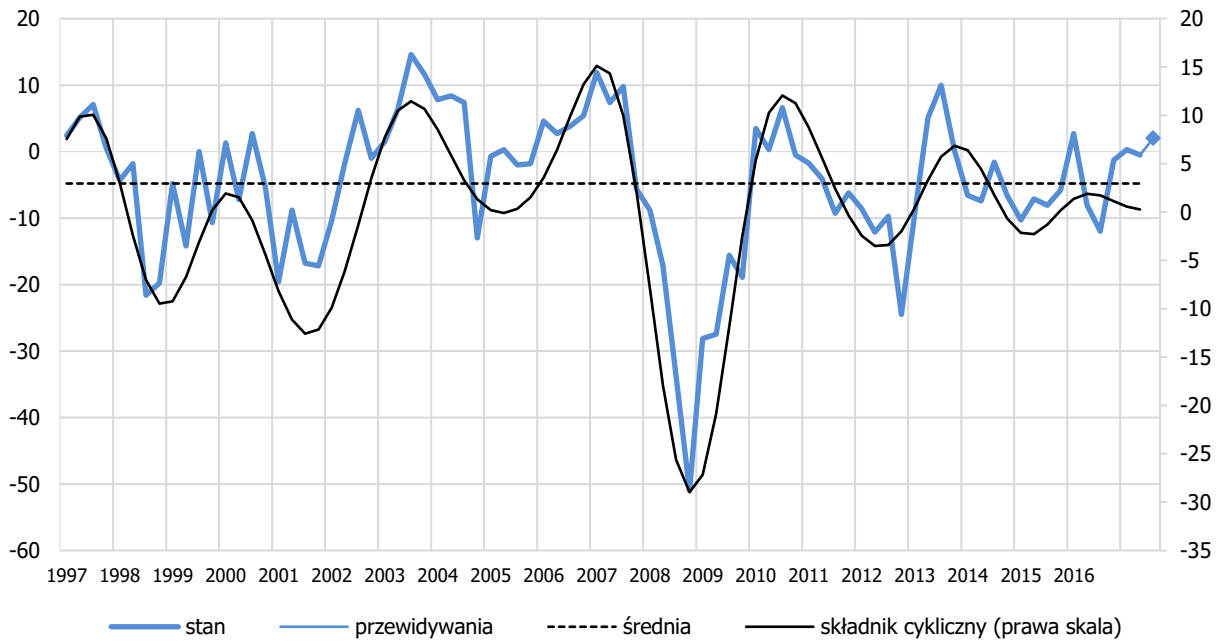
Konkurencyjność wyrobów zagranicznych na rynku krajowym wg wielkości zatrudnienia



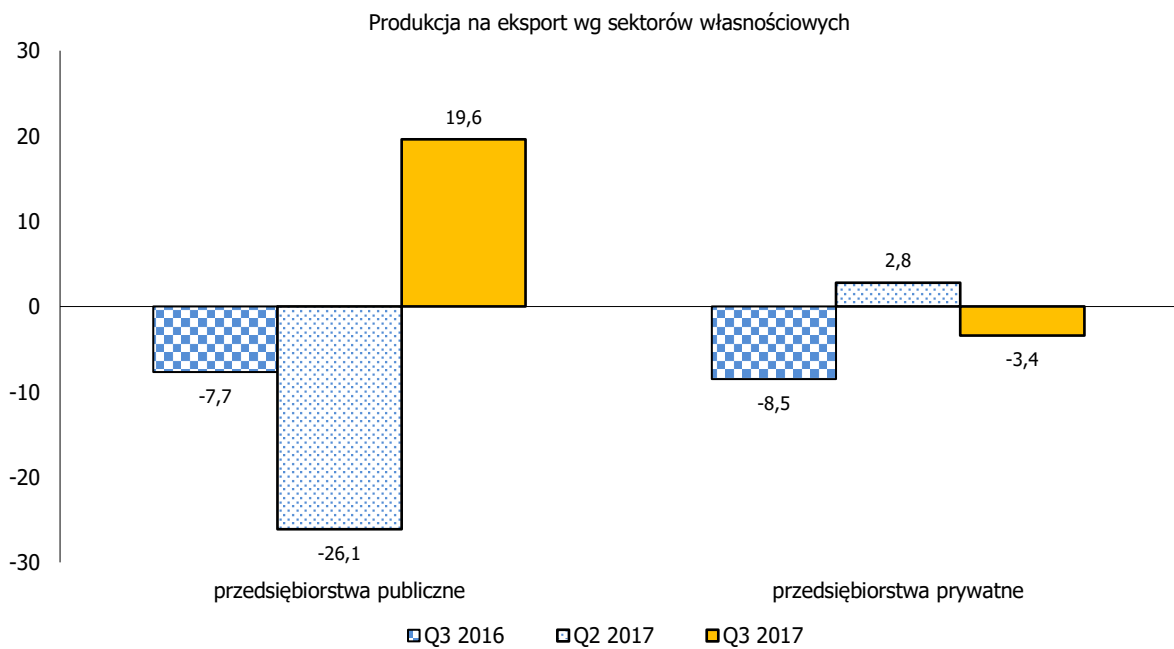
Konkurencyjność wyrobów zagranicznych na rynku krajowym wg głównych grup przemysłowych



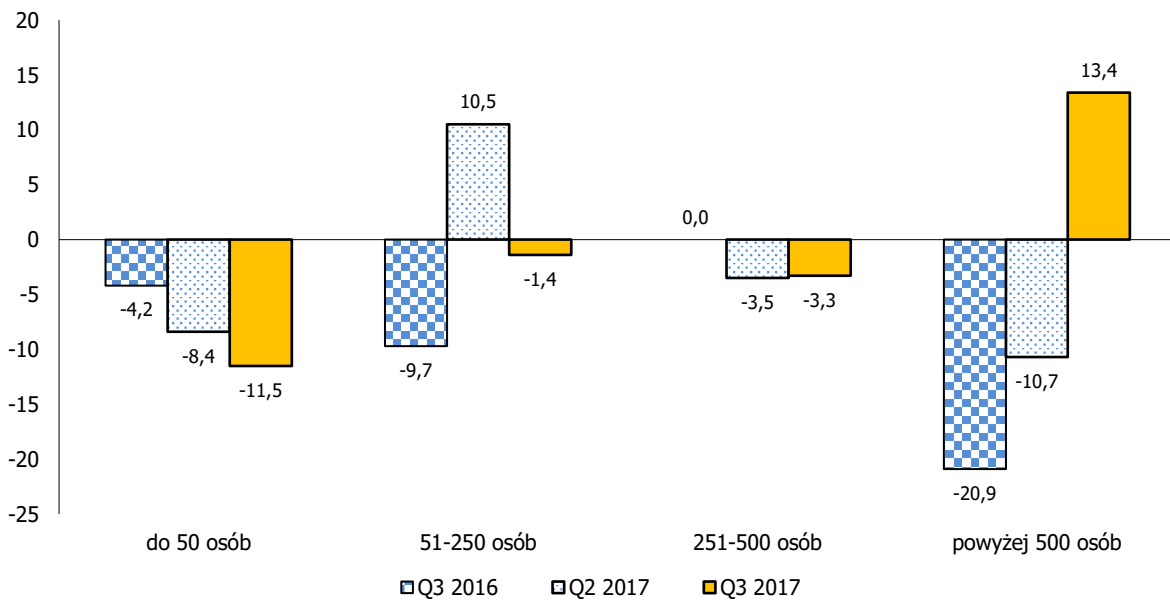
PRODUKCJA NA EKSPORT



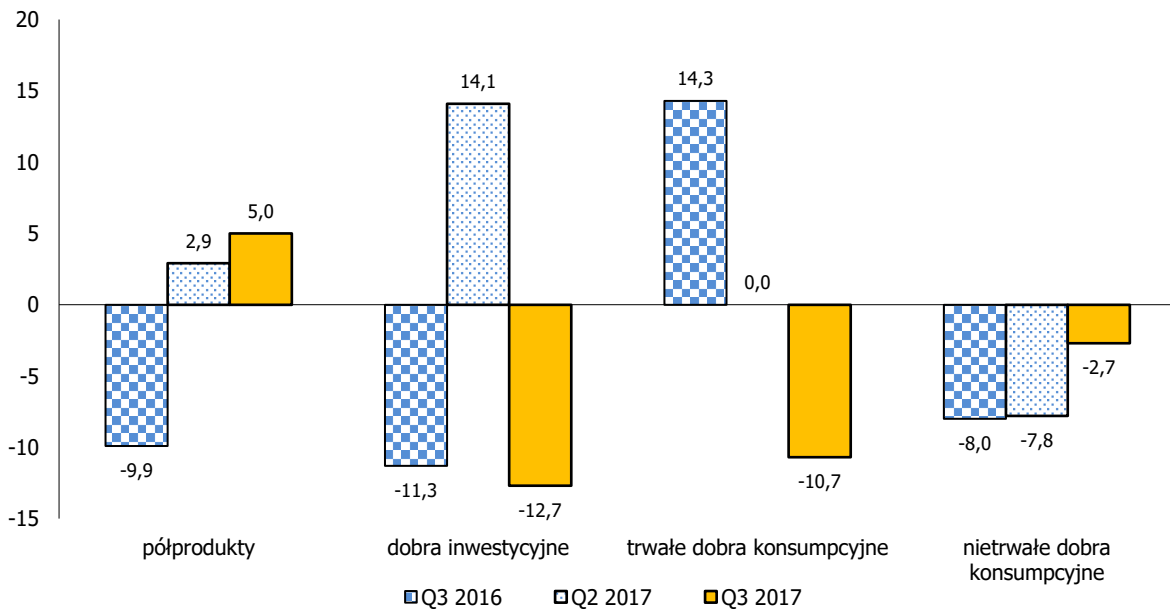
	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017	przewidywania
wzrost	13,8	11,6	14,3	19,2	17,0	18,9
brak zmiany	64,3	64,8	70,1	61,9	65,5	64,2
spadek	21,9	23,6	15,6	18,9	17,5	16,9
saldo (1.-3.)	-8,1	-12,0	-1,3	0,3	-0,5	2,0



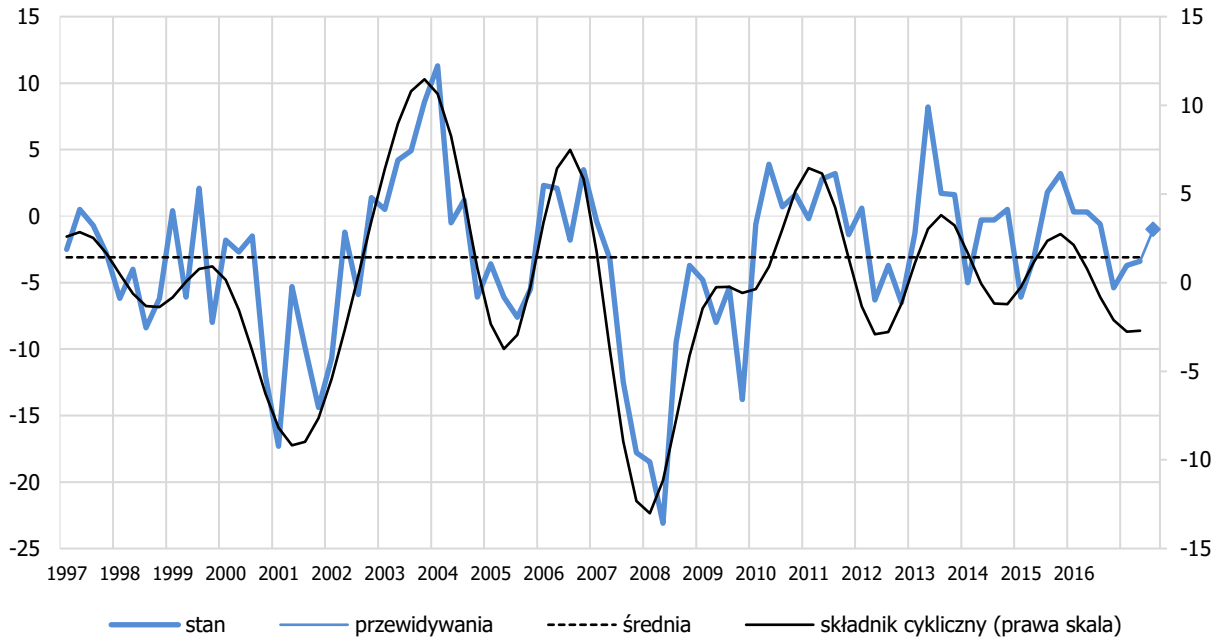
Produkcja na eksport wg wielkości zatrudnienia



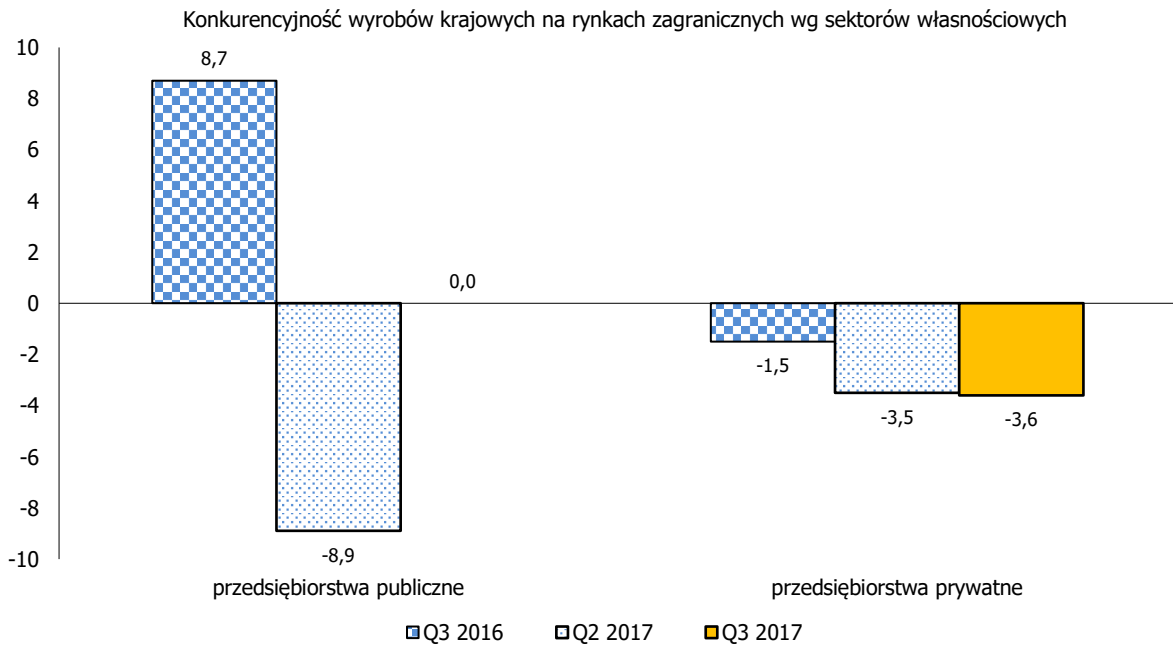
Produkcja na eksport wg głównych grup przemysłowych



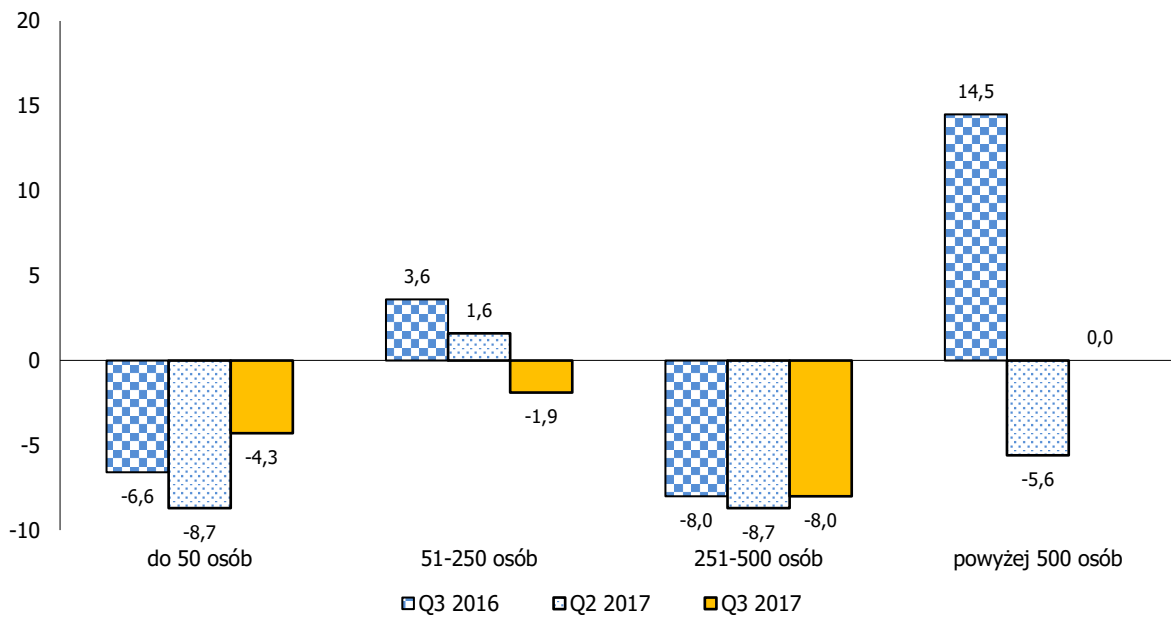
KONKURENCYJNOŚĆ WYROBÓW KRAJOWYCH NA RYNKACH ZAGRANICZNYCH



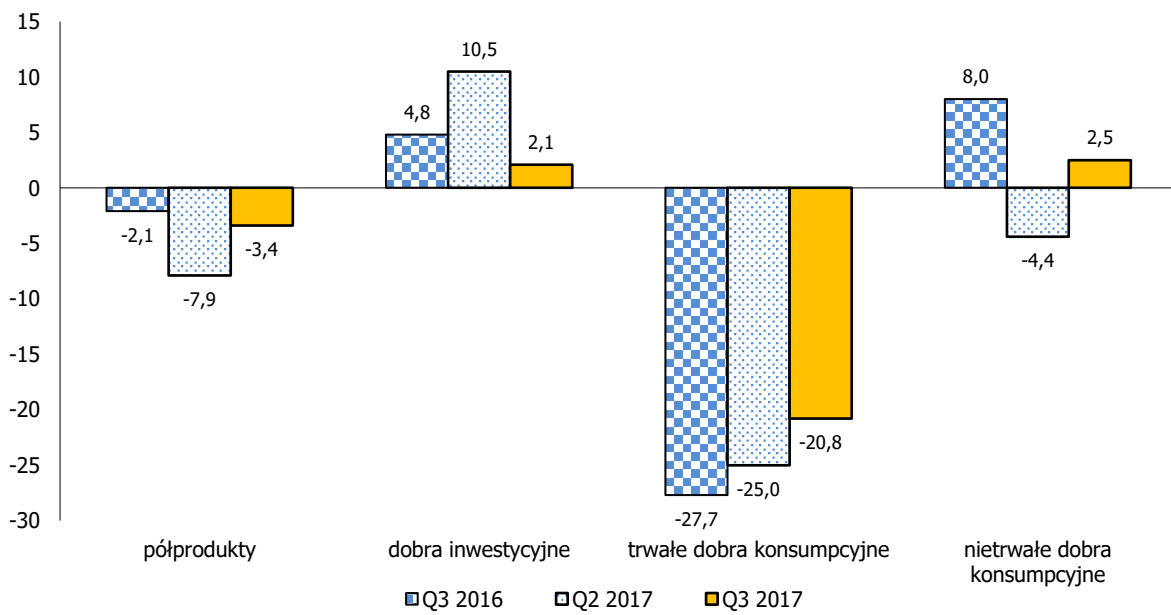
	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017	przewidywania
wzrost	10,7	8,7	7,7	7,7	5,2	6,8
brak zmiany	78,9	82,0	79,2	80,9	86,2	85,5
spadek	10,4	9,3	13,1	11,4	8,6	7,8
trudno ocenić	27,4	28,8	29,3	25,4	27,4	33,9
saldo (1.-3.)	0,3	-0,6	-5,4	-3,7	-3,4	-1,0



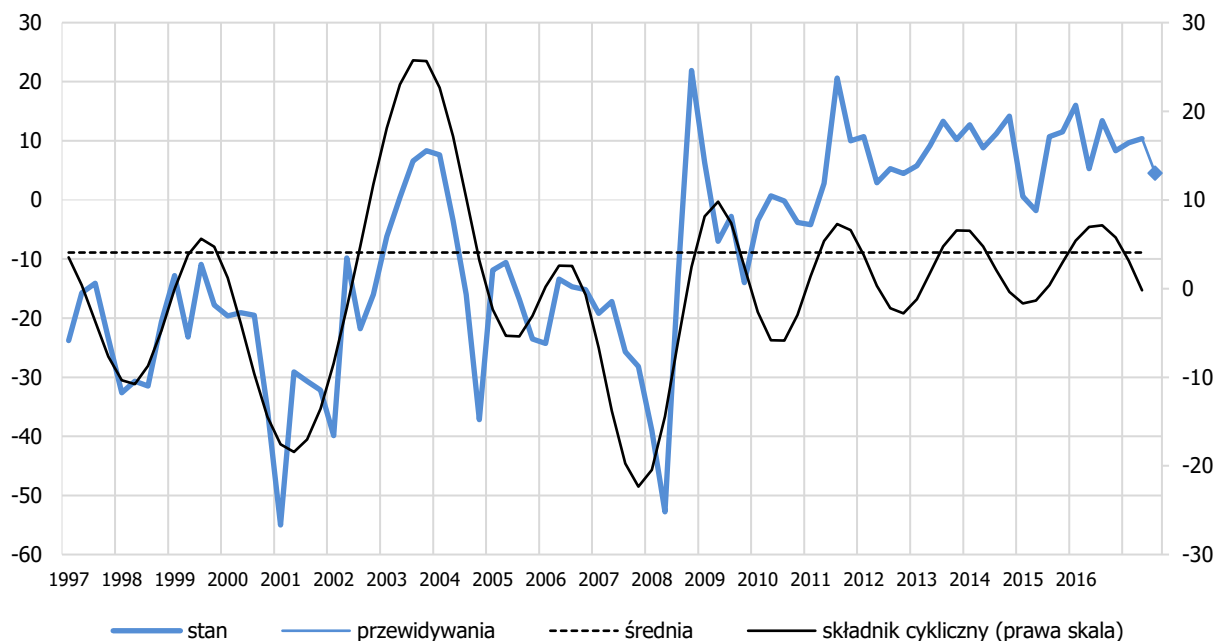
Konkurencyjność wyrobów krajowych na rynkach zagranicznych wg wielkości zatrudnienia



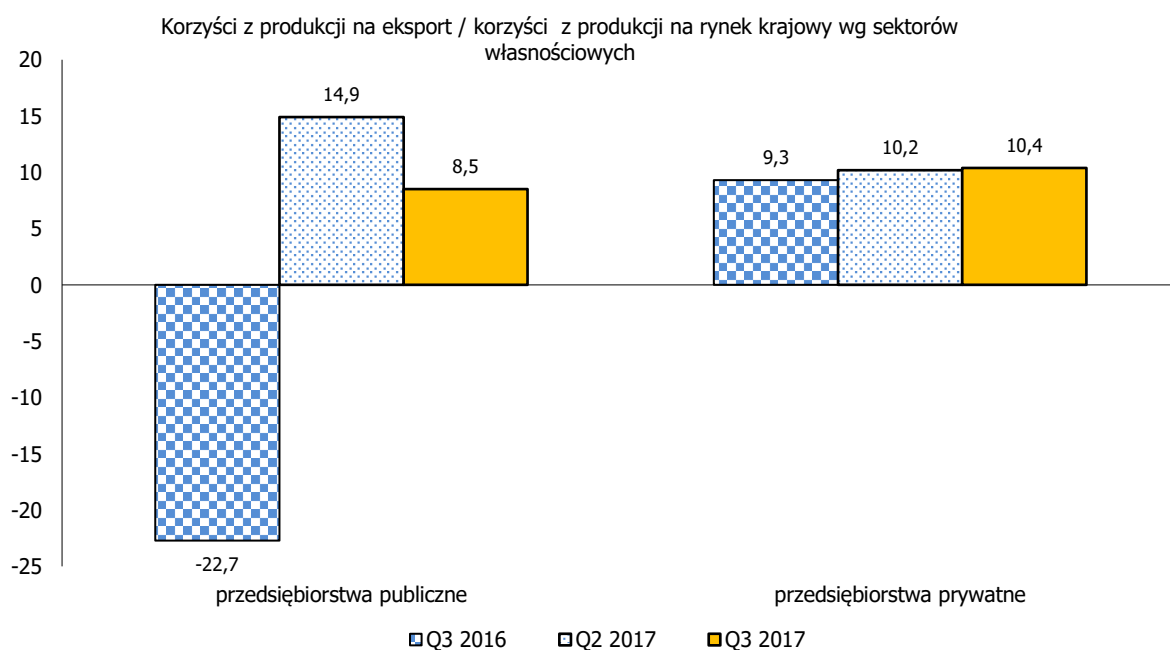
Konkurencyjność wyrobów krajowych na rynkach zagranicznych wg głównych grup przemysłowych



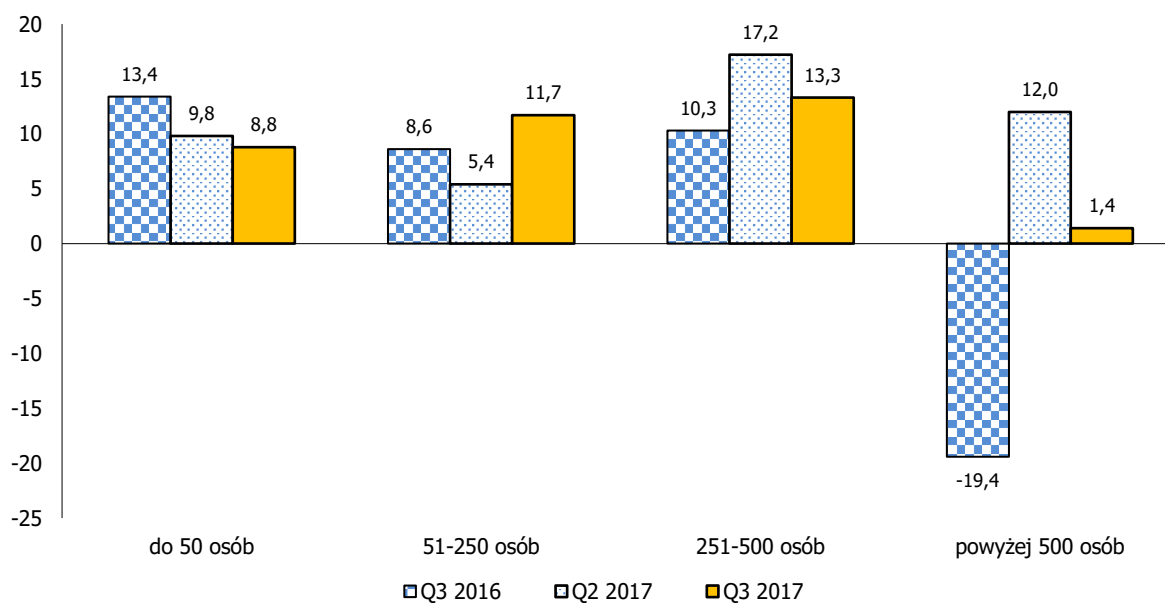
KORZYŚCI Z PRODUKCJI NA EKSPORT W STOSUNKU DO KORZYŚCI Z PRODUKCJI NA RYNEK KRAJOWY



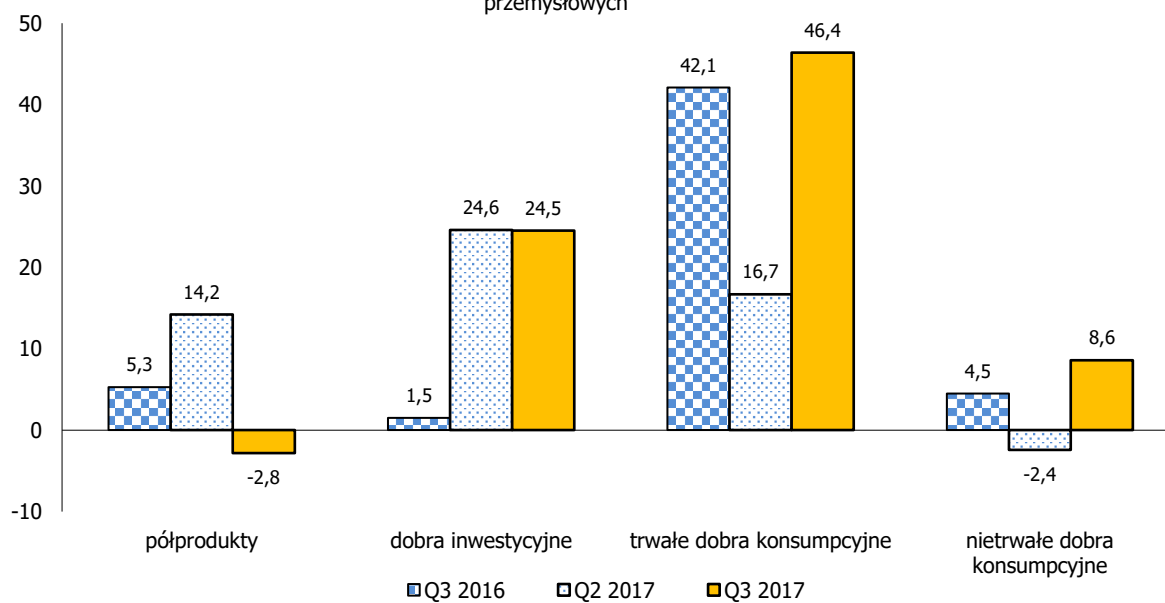
	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017	przewidywania
wzrost	26,3	31,0	26,1	29,2	30,7	25,7
brak zmiany	52,7	51,4	56,1	51,3	49,0	53,1
spadek	21,0	17,6	17,8	19,5	20,3	21,2
saldo (1.-3.)	5,3	13,4	8,3	9,7	10,4	4,5



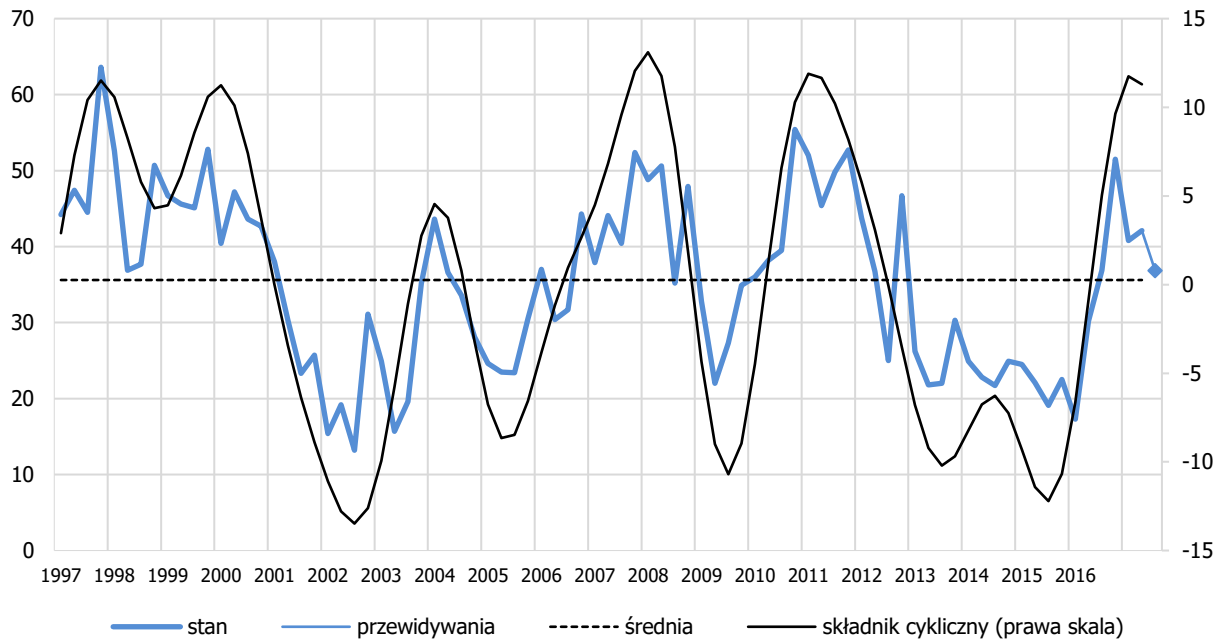
Korzyści z produkcji na eksport / korzyści z produkcji na rynek krajowy wg wielkości zatrudnienia



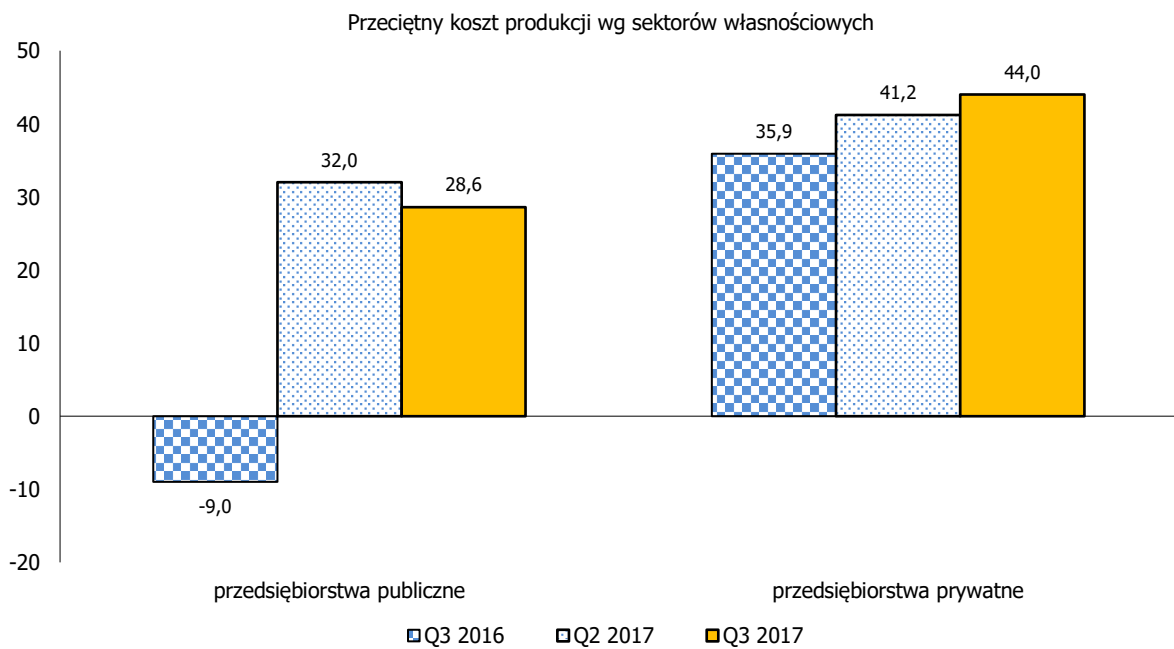
Korzyści z produkcji na eksport / korzyści z produkcji na rynek krajowy wg głównych grup przemysłowych



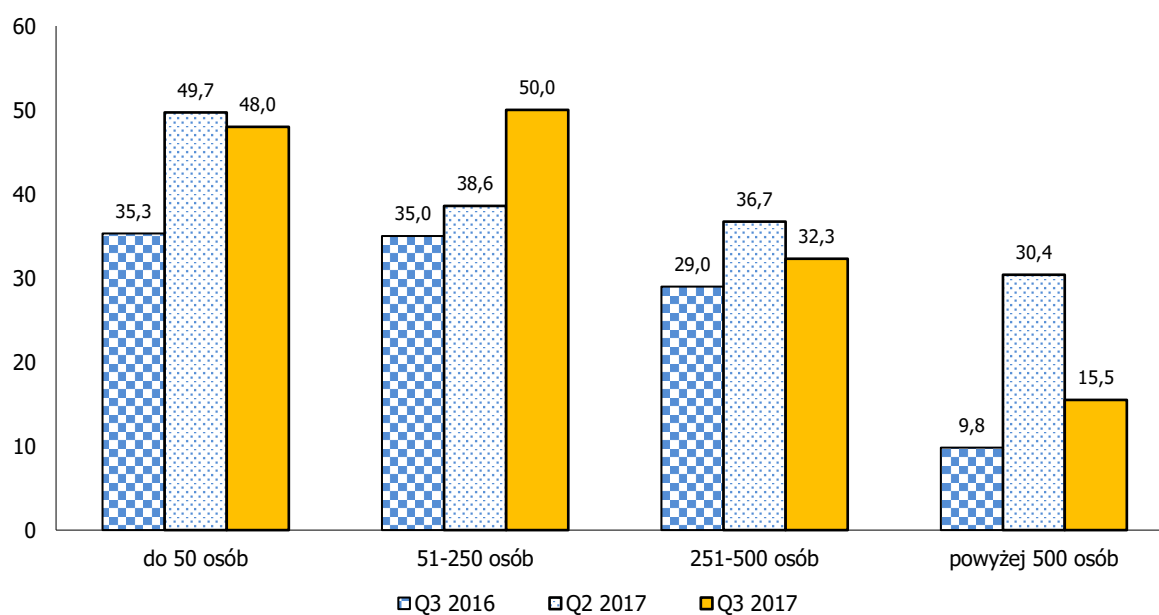
PRZECIĘTNY KOSZT PRODUKCJI



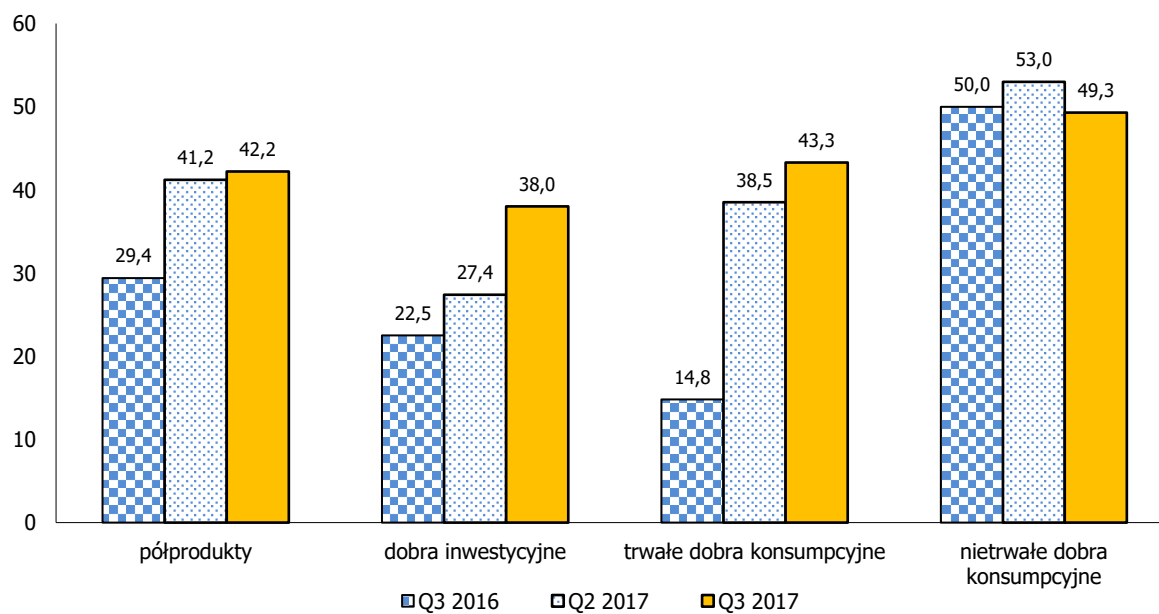
	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017	przewidywania
wzrost	38,1	42,5	55,9	46,6	48,0	41,3
brak zmiany	54,0	52,0	39,7	47,6	46,1	54,3
spadek	7,9	5,6	4,4	5,8	5,9	4,5
saldo (1.-3.)	30,2	36,9	51,5	40,8	42,1	36,8



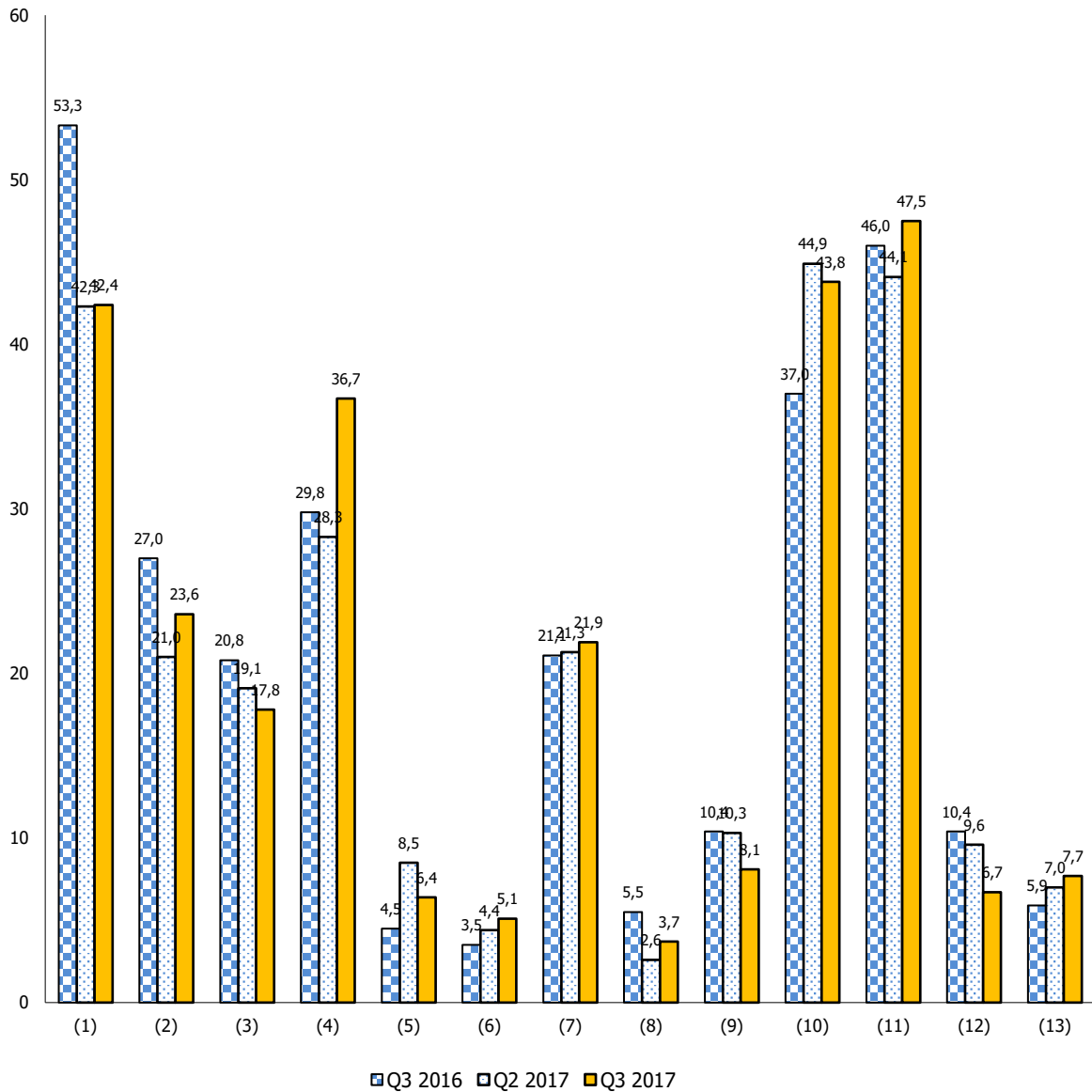
Przeciętny koszt produkcji wg wielkości zatrudnienia



Przeciętny koszt produkcji wg głównych grup przemysłowych



BARIERY DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ



- (1) niedostateczny popyt krajowy
- (2) niedostateczny popyt zagraniczny
- (3) konkurencyjny import
- (4) brak wykwalifikowanej siły roboczej
- (5) niedostateczne wyposażenie
- (6) brak surowców i materiałów
- (7) niska płynność finansowa
- (8) niska dostępność kredytu
- (9) niekorzystne warunki kredytowe
- (10) niestabilność przepisów prawnych
- (11) obciążenia podatkowe
- (12) inne
- (13) nie występują